Выдаецца з 16 студзеня 1998 г.
Галоўны рэдактар Ігар Гермянчук
Заснавальнік Павел Жук
Выдавец — рэдакцыя газеты НАВІНЫ
Наклад 21 730.
Адрас для карэспандэнцыі:
220088, г.Мінск,вул. Іванаўская, 56.
Тэл/факс: 236-85-49

НАВІНЫ

Пятніца, 17 красавіка 1998 г. № 40 Кошт свабодны

СВАБОДА

Забаронена 24 лістапада 1997 г.

«Бацька» едзе на кірмаш

22 красавіка, у дзень нараджэння Леніна, прэзідэнт Лукашэнка адправіцца ў ФРГ.

Праўда, з кіраўніцтвам гэтай краіны ніякіх сустрэчаў не плануецца. Рыгоравіч наведае Гановерскі кірмаш. Акрамя таго, будзе выкарыстаная дыпламатычная тактыка, апрабаваная ў расійскіх губернях. Лукашэнка плануе сустрэцца з кіраўніцтвам двух федэральных земляў — Ніжняй Саксоніі і Шлезвіг-Хольштэйна. Як вядома, прэм'ер-міністр Ніжняй Саксоніі, 54-гадовы Герхард Шродэр з'яўляецца цяпер як бы апазіцыянерам Гельмута Коля — ён вылучаны ад сацыял-дэмакратаў кандыдатам на пасаду бундэсканцлера. Малаверагодна, што Шродэр згодзіцца сустрэцца з такой адыёзнай фігурай, як наш прэзідэнт.

Дарэчы, менавіта сацыял-дэмакратычная фракцыя ініцыявала восенню мінулага года разгляд унутрыпалітычнай сітуацыі ў Беларусі ў сценах нямецкага бундэстага. У прынятай рэзалюцыі гаворыцца, што прэзідэнт Лукашэнка, *«выкарыстоўваючы неканстытуцыйны рэферэндум, увёў аўтарытарнае прэзідэнцкае праўленне»*. Калі Лукашэнка не вернецца да дэмакратыі, то *«Беларусь не можа разлічваць на працяг эканамічнай, фінансавай і кансультатыўнай дапамогі з боку Германіі і еўрапейскіх краінаў»*, — адзначана ў рэзалюцыі. З таго часу сітуацыя ў Беларусі не палепшылася, працягваецца наступ на свабоду прэсы, парушаюцца іншыя правы чалавека. Няўжо афіцыйны Мінск разлічвае пераадолець ізаляцыю з дапамогай паездкі кіраўніка дзяржавы на Гановерскі кірмаш?

Алесь ДАШЧЫНСКІ

Святлана Алексіевіч атрымала прэмію

Беларуская пісьменніца Святлана Алексіевіч атрымала на кніжным кірмашы ў Лейпцыгу прэстыжную прэмію.

На думку журы, дакументальная проза Святланы Алексіевіч дае магчымасць даведацца шмат новага пра душэўны стан людзей постсавецкага грамадства. Прэмію «Еўрапейскае ўзаемаразуменне» (у памеры 20.000 нямецкіх марак) уручыў С.Алексіевіч прэзідэнт ФРГ Р.Херцаг.

Б.П.

Павел Севярынец без адваката

Адвакат Гары Паганяйла не можа сустрэцца са сваім падабаронным Паўлам Севярынцам, лідэрам Маладога Фронту, які ўжо два тыдні знаходзіцца ў Мінскім СІЗО.

Следчы пракуратуры Савецкага раёна Мінска Ігар Голубеў, які прыняў да расследавання справу П.Севярынца, не выдаў адвакату дазвол на сустрэчу з падабаронным, спаслаўшыся на тое, што Г.Паганяйла раней выйшаў са складу Мінскай гарадской калегіі адвакатаў і знаходзіцца цяпер у Маскоўскай калегіі. Як заявіў следчы, згодна з лістом мінюста, браць удзел у абароне па крымінальных справах маюць права толькі члены беларускіх калегіяў. Між тым, па словах Г.Паганяйлы, беларускае заканадаўства гарантуе абвінавачваемым права выбару любога адваката.

БелаПАН

Падарунак пракурорам

Сябры Паўла Севярынца зрабілі своеасаблівы падарунак пракуратуры г.Мінска.

У сераду раніцай, калі работнікі пракуратуры ішлі на працу, на сцяне каля ўваходу іх сустракаў велізарны надпіс «Свабоду Севярынцу». Такія самыя надпісы зноў з'явіліся і на сценах «валадаркі», дзе сядзіць лідэр Маладога Фронту.

Мікола ГРЫНЯВІЦКІ

Сям'я просіць палітычнага прытулку

Грамадзяне Беларусі — муж і жонка Уладзімір і Марына Матылёнкі разам са сваімі двума непаўналетнімі дзецьмі — папрасілі палітычнага прытулку ў Чэхіі.

Сваё рашэнне Уладзімір Матылёнак матываваў тым, што на радзіме, па яго словах, падвяргаўся палітычнаму пераследу. Аграном па спецыяльнасці, ён быў звольнены з працы за тое, што ўзначальваў Верхнядзвінскую (Віцебская вобласць) арганізацыю БНФ. На працягу двух гадоў Уладзімір Матылёнак не можа працаўладкавацца і з цяжкасцю можа пракарміць сваю сям'ю. Цяпер Матылёнкі знаходзяцца ў Чэхіі, у лагеры для вымушаных перасяленцаў, чакаючы рашэння чэшскіх уладаў.

БелаПАН

Валюта

Курс пайшоў уверх

Курс долара на «чорным» рынку Мінска ўчора дасягнуў адзнакі 53 тысячы рублёў

На «чорным» рынку наяўнай валюты перыяд адноснай стабільнасці змяніўся ростам курсу амерыканскага долара. Калі на працягу ўсяго мінулага тыдня кацірoўкі трымаліся на адзнаках 47.000 рублёў пры пакупцы — 48.000 рублёў пры продажы, то ў першы дзень гэтага тыдня яны дасягнулі 48.000—49.000 рублёў, а ў аўторак выйшлі на мяжу 49.000—50.000 рублёў. Цяпер «чорны» рынак захліснула хваля ажыятажнага попыту, і, па прагнозах «цянявых» аператараў, да канца тыдня курс продажу долара можа дасягнуць 55.000 рублёў. У абменных пунктах кацірoўкі «зялёнага» з 3 красавіка знаходзяцца на ўзроўні 45.000—46.000 рублёў.

БелаПАН

Аптэкі забяруць?

У адміністрацыі прэзідэнта Беларусі падрыхтаваны праект дэкрэта аб фактычнай нацыяналізацыі недзяржаўных аптэк. Калі дэкрэт будзе падпісаны (а па нашых звестках, праект ужо пакладзены Лукашэнку на стол), гэта будзе першы выпадак экспрапрыяцыі цэлай галіны прыватнага бізнесу. (Падрабязнасці ў наступным нумары).

Алесь ПАЎЛОВІЧ

Рэха дня смеху

Чырвона-зялёны сцяг — гэта дрэнны анекдот

Пяць мільёнаў рублёў штрафу атрымаў магілёўскі рабочы Алесь Асіпцоў за тое, што стаяў на вуліцы з чырвона-зялёным дзяржаўным сцягам.

Было гэта 1 красавіка, у славуты дзень смеху. Пяцёра маладых людзей раздавалі каля цэнтральнага універмага Магілёва улёткі са словамі *«вялікай радасці за тое, што ў нас ёсць наш Аляксандр Лукашэнка — самы лепшы, самы мужны, самы прыгожы, самы справядлівы ў свеце прэзідэнт»*. А разам з імі стаяў Алесь Асіпцоў, які трымаў у руках сцяг. Ён нічога не рабіў, улёткі так не раздаваў і ў размовы з прахожымі не ўступаў. Усіх хлопцаў міліцыя забрала ў пастарунак, дзе на іх склалі пратаколы. Але ў суд была перададзеная толькі справа «сцяганосца». Суддзя ўляпіў яму 5 млн. штрафу за тое, што (цытуем рашэнне): «Асіпцоў стаяў на вуліцы і трымаў дзяржаўны сцяг... Ён парушаў грамадскі парадак».

Сымон ГЛАЗШТЭЙН

КДБ папярэджвае: «Вы сталі на слізкі шлях»

Камітэт дзяржбяспекі вырашыў упарадкаваць вынясенне грамадзянам папярэджанняў аб «недапушчальнасці незаконных дзеянняў».

Цяпер вынясенне такіх заўваг будзе рабіцца ў адпаведнасці з «Палажэннем» да загада № 33, падпісаным галоўным беларускім чэкістам Уладзімірам Мацкевічам. У дакуменце ўсё расстаўлена па паліцах, як інструмент у майстэрні добрага гаспадара. Ты яшчэ толькі падазраешся ў замаху на злачынства, а ўжо, калі ласка, прыходзь да чэкіста для прафілактычнай размовы. Чэкіст цябе ветліва папярэдзіць, складзе пратакол і прапануе ў ім распісацца. Калі адмаўляешся — калі ласка, патлумач, чаму. Атрымаў папярэджанне — ведай, што ў выпадку, калі ўсё ж злачынства зробіш, пратакол аб папярэджанні будзе падшыты да будучай крымінальнай справы. Каб потым не казаў, што не ведаў аб адказнасці.

У дакуменце, складзеным у нетрах КДБ, распісана і тое, хто мае правы прымаць рашэнне аб тым, заслужыў ты ўжо папярэджанне ці за табой яшчэ трэба пасачыць без лішняга шуму. Гэтае сур'ёзнае рашэнне маюць права прымаць старшыня КДБ, ягоныя намеснікі ды начальнікі абласных кантораў. Прэс-служба КДБ завярае, што злоўжываць гэтым правам яны не будуць. Да таго ж, калі нейкі «папярэджаны» палічыць, што да яго чапляюцца беспадстаўна, ён можа абскардзіць дзеянні камітэтчыкаў у судзе, патлумачыў супрацоўнік прэс-службы КДБ Яўген Баброў. Ён таксама звярнуў увагу на пункт восьмы «Палажэння», згодна з якім камітэтчыкам загадана абавязкова інфармаваць аб вынясенні папярэджанняў у пракуратуру.

Між тым, апазіцыя ўжо ўспрыняла падпісанае Мацкевічам новаўвядзенне ў штыкі. Адзін з лідэраў БНФ Вінцук Вячорка не сумняваецца, што загад № 33 стане ў руках камітэтчыкаў «псіхалагічнай дубінай» супраць іншадумцаў. На думку Вячоркі, «папярэджаннямі» будуць запалохваць не столькі актыўных апазіцыянераў (бо іх ужо нічым не здзівіш), колькі грамадзянаў, якія абуджаюцца зараз «з прычыны правалу палітыкі Лукашэнкі». Вячорка ацэньвае новаўвядзенне як спробу дзяржавы легітымнымі сродкамі ўскладніць магчымасці грамадзянаў займацца палітычнай дзейнасцю і нават выказваць пасіўны пратэст супраць дзеянняў, якія не падабаюцца.

У той жа час незалежныя юрысты адзначаюць, што такая норма прафілактыкі злачынстваў, як папярэджанне, лічыцца дэмакратычнай і шырока распаўсюджаная ў заходніх краінах. Ёсць такая норма і ў нашым заканадаўстве, што рэгламентуе дзейнасць міліцыі і пракуратуры. Нібыта няма нічога дрэннага і ў тым, што папярэджваць будзе таксама КДБ — калі гаворка ідзе пра сапраўды крымінальныя падазрэнні. Але ўсё залежыць ад палітычнай рэальнасці, лічаць незалежныя эксперты. На іх думку, беларуская рэальнасць такая, што папярэджанні, хутчэй за ўсё, будуць выкарыстоўвацца не столькі для прафілактыкі злачыннасці, а ў першую чаргу для прафілактыкі апазіцыйнасці. У краіне, дзе пануе не закон, а воля аднай асобы, іншага чакаць і не даводзіцца, лічаць эксперты.

Алег ГРУЗДЗІЛОВІЧ

Хрыстос уваскрос! Сапраўды ўваскрос!

У гэтую нядзелю праваслаўныя вернікі адзначаюць сваё галоўнае свята — Уваскрасенне Хрыстова. Заўтра людзі панясуць у царкву хлеб і соль, булкі, яйкі, кілбасы — каб на святочным нядзельным стале была свянцонка.

Каталікі ўжо завяршаюць велікодны тыдзень. Але ж у нашай Беларусі святы здаўна доўгія: такая традыцыя. Скончыўся твой Вялікдзень — святкуй з суседам. Скажы разам з ім словы радасці — «Хрыстос уваскрос!» Пацалуйся тройчы хрыстосаўскім пацалункам. Бог для ўсіх адзін.

«Вялікдзень-98»

У Траецкім прадмесці Мінска 19 красавіка адбудзецца фальклорнае свята «Вялікдзень-98».

У ім прымуць удзел 20 фальклорных калектываў, сярод якіх ансамбль «Слуцкія паясы» з вёскі Лучнікі (Мінская вобласць), вакальна-інструментальны ансамбль «Ліцвіны», фальклорны тэатры «Скамарохі» і «Бераг белых буслоў» з Мінска.

Расіі трэба жывыя грошы

«Газпром» пагражае скараціць пастаўкі газу на 50 працэнтаў

15 красавіка закончыўся тэрмін, адведзены для пагашэння Беларуссю запазычанасці па плацяжах за газ перад «Газпромам».

Нагадаем, што з пачатку гэтага года запазычанасць Беларусі за пастаўленыя расійскія энерганосьбіты бесперапынна ўзрастала і на пачатак красавіка дасягнула 470 млн. долараў. Расійскі бок па-ранейшаму настойвае на новым механізме разлікаў, згодна з якім Беларусь павінна аплачваць грашыма не 30, а 70 працэнтаў пастаўленых энерганосьбітаў. Беларускае кіраўніцтва, у сваю чаргу, заяўляе, што не ў стане гэта зрабіць.

14 красавіка ў Мінску на семінары ў міністэрстве эканомікі свой пункт гледжання на сітуацыю з запазычанасцю выказалі эканамічныя эксперты праграмы *TACIS* у Беларусі. На іх думку, сёння ў Расіі фарміруецца ўрад, які будзе весці больш жорсткую грашова-крэдытную палітыку, а значыць, да расійскіх энергавытворцаў будуць прад'яўляцца больш жорсткія патрабаванні па своечасовым накіраванні плацяжоў у бюджэт. У такой сітуацыі «Газпром» будзе вымушаны патрабаваць ад Беларусі своечасовай аплаты за пастаўлены газ менавіта грашыма, бо, як падкрэсліў адзін з экспертаў, плаціць у бюджэт беларускімі тэлевізарамі немагчыма.

Узаконеная беднасць

Беларускае заканадаўства гарантуе кожнаму «свабоднае і годнае існаванне», але чамусьці не звязвае гэтыя панняцці з заработнай платай.

Днямі суд Цэнтральнага раёна Мінска адхіліў іск Свабоднага прафсаюза да адміністрацыі Навукова-даследчага інстытута лічбавага тэлебачання аб'яднання «Гарызонт». Сутнасць канфлікту такая: супрацоўнік названага НДІ Алег Як'ян звярнуўся ў прафсаюз са скаргай на сваю адміністрацыю, калі атрымаў заробoтную плату за сакавік у суме 1,5 мільёна рублёў. Такія грашовыя сродкі, заявіў А.Як'ян, не забяспечваюць яму і ягонай сям'і гарантаванага Кодэксам законаў аб працы «свабоднага і годнага існавання» (артыкул 78 КЗаП). Суддзя Аляксандр Брагін, які прымаў рашэнне, патлумачыў, што ўзровень «свабоднага і годнага існавання» ў Беларусі заканадаўча не вызначаны. І калі нехта звязвае яго з мінімальным спажывецкім бюджэтам, які на сённяшні дзень складае 2,5 мільёна рублёў, то памыляецца: нічога падобнага не запісана ў кодэксе.

«Калі такія змяненні будуць унесены ў закон, я буду толькі рады, таму што мы сапраўды далёкія ад годнага існавання», — заявіў суддзя.

Прапалі малюнкі Шагала

У Віцебскім музеі Марка Шагала выяўлены недахоп некалькіх графічных работ, згаданых у спісе дароў ад нямецкага калекцыянера доктара Мандэля.

Спадар Мандэль — даследчык творчасці і сябар сям'і мастака — у розныя гады дарыў музею працы Шагала, аднак некаторыя з іх адсутнічаюць. Выявілася гэта пасля з'яўлення ў музеі новага дырэктара; папярэдні перабраўся на жыхарства ў Заходнюю Еўропу.

Беларусь — Украіна

Сустрэліся памежныя камандзіры

У горадзе Хмяльніцкі (Украіна) адбылася двухдзённая рабочая сустрэча кіраўнікоў пагранічных ведамстваў Украіны і Беларусі.

Віктар Банных і Аляксандр Паўлоўскі абмяркоўвалі магчымасць правядзення ў 1998 годзе шэрагу сумесных беларуска-ўкраінскіх аперацыяў для прадухілення проціпраўнай дзейнасці на мяжы.

Паводле дадзеных украінскага інфармацыйнага агенцтва УНІАН, у 1997 годзе беларуска-ўкраінскую мяжу афіцыйна перасеклі 5,3 мільёна чалавек і 791 тысяча адзінак транспартных сродкаў. Украінскія пагранічнікі затрымалі 1.784 парушальнікі пагранічнага заканадаўства, з якіх 922 — нелегальныя мігранты. Апрача таго, летась на беларускім участку мяжы было канфіскавана 58 адзінак зброі і 2.556 адзінак боепрыпасаў, а таксама кантрабандных тавараў на агульную суму 182 тысячы грыўнаў. На цяперашняй сустрэчы кіраўнікі пагранічных ведамстваў падкрэслівалі, што становішча на мяжы складанае, але кантралюецца.

БелаПАН

*P.S. Дарэчы, на гэтым тыдні прэзідэнт Лукашэнка прысвоіў Аляксандру Паўлоўскаму **(на здымку)** чарговае вайсковае званне — генерал-лейтэнант.*

З добрых намераў лапці не сплясцеш

Днямі новы старшыня Нацбанка Пётр Пракаповіч тлумачыў журналістам, па якіх шляхах будзе выходзіць з крызісу фінансавая сістэма краіны.

Што тычыцца стратэгіі новага фінансавага курсу, то яе, уласна кажучы, няма. Так, Нацбанк адмаўляецца ад усялякай падтрымкі беларускага рубля на знешнім рынку і пераводзіць асноўныя аперацыі на рынак унутраны. Прасцей кажучы, калі раней той, каму гэта было патрэбна, мог абмяняць «зайцоў» на валюту на Маскоўскай міжбанкаўскай валютнай біржы па свабодным курсе, дык цяпер мусіць гэта рабіць выключна ў Беларусі і на ўмовах, устаноўленых нашым Нацбанкам.

Як лічыць П.Пракаповіч, гэта дапаможа зберагчы валюту, якая раней трацілася на падтрымку «зайца» ў Маскве. Прычым не будзе ніякага ўрону для беларускай эканомікі, паколькі, гаворыць галоўны банкір, кожнае беларускае прадпрыемства можа купляць у Расіі тавары за беларускія рублі, а расіяне — за расійскія ў Беларусі. Гэтае выказванне можна лічыць тыповай праявай эканамічнага рамантызму (калі не сказаць горш). Самой нашай дзяржаве для аплаты энерганосьбітаў патрэбная менавіта валюта, якой у нас няма. А наконт беларускіх прадпрыемстваў можна сказаць, што калі б яны ўсё, што патрэбна, маглі купляць за беларускія рублі, — то краіна ў нас даўно квітнела б, як вясновы сад.

Пакуль жа тыя нямногія прадпрыемствы-экспарцёры, якія за сваю прадукцыю атрымоўваюць рэальную валюту, а не толькі бартэрную сыравіну ды камплектуючыя, павінны ў прымусовым парадку прадаваць долары-марачкі дзяржаве, бо трэба ж неяк аплачваць энерганосьбіты. Праўда, дае слабую надзею шэф Нацбанка: у наступныя месяцы трэба чакаць паступовага скарачэння працэнта абавязковага продажу.

Пасля таго як беларускія рублі зусім знікнуць са знешняга рынку, Пётр Пракаповіч зможа ажыццявіць сваю даўнюю мару: самастойна ўстанаўліваць адзіны курс беларускай валюты, які і будзе названы рыначным. Інакш кажучы, вакол Беларусі будзе ўзведзеная нешта накшталт агароджы з калючага дроту, дзе адзіным грашовым сродкам і стане наш бедны рубель.

Для яго падтрымкі плануецца выкарыстаць валютныя запасы насельніцтва. Толькі ці ўдасца выманіць іх у народа? Улады лічаць, што можна. Дзеля гэтага патрэбная толькі такая «дробязь», як адраджэнне даверу насельніцтва да фінансавай палітыкі дзяржавы. Таму ўжо ў бліжэйшы час прэзідэнт павінен падпісаць дакументы аб салідных(?) гарантыях дзяржавы.

Гэта, бадай, і ёсць самае цікавае. Здаецца, Лукашэнка нарэшце зразумеў, што натуральны эканамічны рост немагчымы без рэалізацыі жадання людзей укладваць сродкі ў лепшае жыццё?

Але ці не запозна? Як кажуць дасведчыя людзі, амаль усе, у каго былі гэткія капіталы, даўно іх вывезлі «за бугор». Ды і давер людзей — гэта рэч, якую значна прасцей страціць, чым здабыць. Мо, таму на электарат нацэлілі зброю з галоўнага калібра: другім дакументам, які хутка падпіша прэзідэнт, будзе ўказ аб кампенсацыі ўсіх страчаных насельніцтвам укладаў. Вось так: іншыя адбіралі, а Лукашэнка возьме і ўсё верне. Аднак жа трэба разумець, што кампенсацыя поўнай ніколі не бывае. Па-другое, каб што-небудзь аддаваць, трэба яго мець ва ўласнай кішэні. А калі там адно вецер свішча, то застаецца толькі падлічваць грошы ў кішэнях чужых.

У гэтай сітуацыі можна верыць толькі ў добрыя намеры, але ж з іх, як той казаў, лапці не сплясцеш.

Канстанцін СКУРАТОВІЧ

Ці панясе народ долары ў банк?

Урад усур'ёз вырашыў прыцягнуць у фінансавы абарот валютныя сродкі грамадзянаў

Мера гэта добрая і правільная. Па словах П.Пракаповіча, цяперашняга старшыні Нацбанка, на руках у жыхароў Беларусі знаходзіцца каля 2 млрд. долараў. У тым, каб грошы не ляжалі схаванымі ў панчоху, а працавалі, зацікаўленыя ўсе: эканомікі — гэта дадатковыя абаротныя сродкі, а людзям — даход.

14 красавіка на нарадзе ў прэзідэнта Лукашэнкі абмяркоўваўся праект дэкрэта «Аб некаторых мерах па забеспячэнні захаванасці сродкаў фізічных і юрыдычных асобаў у замежнай валюце, што знаходзяцца на рахунках і ўкладах у банках краіны». Чакаецца, што гэты дэкрэт будзе падпісаны ў самы бліжэйшы час. Сутнасць дэкрэта ў тым, што дзяржава бярэ на сябе адказнасць за валютныя ўклады. Перш за ўсё гарантуецца, што прымусовай канвертацыі валютных укладаў у беларускія рублі не адбудзецца.

Неабходнасць у такім дакуменце існуе, на думку спецыялістаў, даўно. Яна вынікае са становішча, якое перыядычна назіраецца на рынку валютных укладаў — як толькі рэзка падае курс беларускага рубля і ў дзяржавы абвастраюцца праблемы з СКВ (напрыклад, як у мінулым месяцы), дык адразу распаўсюджваюцца чуткі, што дзяржава канфіскуе валюту, а ўклады людзям аддадуць «зайчыкамі». У выніку публіка пачынае забіраць валюту з банкаў, і гэта яшчэ больш паглыбляе крызіс.

Падобная сітуацыя назіраецца з году ў год. Напрыклад, летась у пачатку лютага ў банках было сабрана валютных укладаў на агульную суму ў 143,4 млн. долараў, але ўжо на пачатку сакавіка сума скарацілася да 123 млн. долараў. Дакладнай статыстыкі гэтага года яшчэ няма, але папярэднія звесткі практычна не адрозніваюцца ад дынамікі 1997 г.: у сакавіку людзі кінуліся забіраць свае долары з банкаў. І гэта нягледзячы на тое, што пры рэзкім падзенні курсу беларускага рубля валютныя ўклады — самы прыбытковы з усіх даступных шырокаму колу насельніцтва варыянтаў выкарыстання грошай.

Па сведчанні спецыялістаў банкаў, высокі ўзровень даходу па ўкладах у валюце атрымліваецца за кошт апераджальнага росту курсу наяўнага долара (у параўнанні з працэнтамі па рублёвых укладах), плюс стаўка па валютных укладах, якая ў большасці банкаў складае 12-16% гадавых (у залежнасці ад умоваў і тэрмінаў). У выніку даход ад пераводу беларускіх рублёў у долары і ўкладання гэтай валюты ў банк у сакавіку, напрыклад, прыносіў 65-70% гадавых. У той жа час працэнтная стаўка па рублёвых укладах не перавышала 50% гадавых.

Праўда, у некаторых банках існуе практыка выдачы працэнтаў па валютных укладах рублямі, што абмяжоўвае даход, таму ўважліва чытайце тэкст банкаўскай умовы. Дарэчы, хваляваца за лёс сваіх грошыкаў, укладзеных у невялікі банк, няма падставаў: уклады абавязкова страхуюцца ў Нацыянальным банку.

Па прагнозах спецыялістаў, на першым месцы па даходнасці валютныя ўклады застануцца і ў красавіку-траўні. Прычыны тыя ж — курс долара працягвае расці на рэальным рынку, а працэнтныя стаўкі па ўкладах у беларускіх рублях паранейшаму нізкія.

Алесь САДОЎСКІ

Рызыкоўны занятак

Распаўсюджванне незалежнай прэсы з'яўляецца ў нас небяспечнай справай. 46-гадоваму прадаўцу газетаў Мікалаю Раманаву пагражае канфіскацыя маёмасці.

Распаўсюджвальнік незалежнай прэсы Мікалай Раманаў у руках мінскага спецназа (фота з архіва СВАБОДЫ).

На працягу апошніх двух гадоў Цэнтральны суд Мінска разгледзеў некалькі міліцэйскіх заяваў на М.Раманава, які «прадаваў газеты з рук, без адпаведнага дазволу, у неўстаноўленым месцы, ды яшчэ карыстаўся драўлянай скрыняй». Мікалай распаўсюджваў незалежную прэсу каля падземнага пераходу станцыі метро «Кастрычніцкая», а сярод ягоных пакупнікоў быў нават дзяржсакратар Савета бяспекі Віктар Шэйман. Неабходны для распаўсюджання дакумент выдала «Белорусская деловая газета». Аднак для міліцыянтаў гэтага было недастаткова, і яны складалі рапарты на распаўсюджвальніка.

Суд правёў каля дзесяці працэсаў і аштрафаваў Мікалая Раманава на сумы ад 50 да 300 тысячаў рублёў за адно і тое ж «парушэнне». Беспрацоўны М.Раманаў не мае магчымасці выплаціць штрафы, якіх набралася на 1 мільён 113 тысячаў рублёў. Акрамя таго, ён лічыць сябе невінаватым, бо закон аб друку тлумачыць, што продаж тыражу з рук не падлягае абмежаванням. Цяпер жа Савецкі суд Мінска пагражае канфіскаваць маёмасць Мікалая, калі ён не выплаціць мільён. Дарэчы, канфіскацыя да М.Раманава была ўжо прымененая. Суддзя Цэнтральнага раёна, акрамя прызначанага штрафу, пастанавіў аднойчы *«канфіскаваць у даход дзяржавы друкаваныя выданні: газеты «Имя» — 2 экз., «Свобода» — 2 экз., «Свободные новости» — 2 экз. і «Народная воля» — 2 экз.»* Можна не сумнявацца, што бедная дзяржава значна пабагацела, набыўшы прыстойныя газеты.

Як распавёў Мікалай, ягоным калегам — распаўсюджвальнікам свабоднага слова — таксама даводзіцца цярпець ад старажаў парадку. У аднаго канфіскавалі газеты амаль на мільён рублёў, другога адвезлі ў пастарунак. Сам Мікалай Раманаў стаў «небяспечным» для міліцыянтаў яшчэ ў траўні 1996 года. Падчас пікета ў падтрымку арыштаваных удзельнікаў «Чарнобыльскага шляху» Мікалая самога арыштавалі на 15 сутак. У рапарце міліцыянта Віктара Бучацкага гаворыцца, што Мікалай *«нецэнзурна лаяўся на прэзідэнта РБ»*. Па словах таго ж Бучацкага, *«у гэтага мужчыны была цяжкая сумка з газетамі, якой ён біў мяне па спіне»*. Магчыма, міліцыянтам лепей замест дубінак насіць сумкі з прэсай? Не знайшоўшы справядлівасці ў праваахоўнай сістэме, Мікалай Раманаў звярнуўся са скаргай у місію АБСЕ.

Алесь ДАШЧЫНСКІ

А.Лукашэнка: «Аб выкананні далажыць!»

Домаш без дома

Барацьба з карупцыяй і ўсякімі злоўжываннямі сярод чыноўнікаў з'яўляецца казырнай палітычнай картай Лукашэнкі яшчэ з часоў перадвыбарчай кампаніі. Апошнім часам Рыгоравіч усё часцей выкарыстоўвае яе і ў барацьбе з палітычнымі апанентамі. Паказальны прыклад — справа члена прэзідыума Вярхоўнага Савета Сямёна Домаша.

Сямён Домаш.

Сутнасць канфлікту ў наступным. У сакавіку 1994 г. Сямён Домаш, тагачасны старшыня Гродзенскага аблвыканкама, быў вымушаны аддаць у гарадскі жыллёвы фонд сваю прыватызаваную чатырохпакаёвую кватэру і перабрацца ў асобны дом: гэтага патрабавалі КДБ і МУС. Нагадаем, што падобныя меры па ахове высокіх дзяржаўных чыноўнікаў сталі прадпрымацца пасля забойства папярэдніка Сямёна Домаша ў губернатарскім крэсле Дзмітрыя Арцымені. Домаш сцвярджае, што за ўласныя сродкі выкупіў у дзяржавы стары дом, які патрабаваў капітальнага рамонту і рэканструкцыі, і за свае ж грошы прывёў яго ў належны стан.

Пасля прэзідэнцкіх выбараў Лукашэнка прызначыў на пасаду гродзенскага губернатара свайго найдаўняга саперніка па прэзідэнцкай гонцы Аляксандра Дубко, а Сямён Домаш быў неўзабаве абраны дэпутатам Вярхоўнага Савета. Не прызнаўшы рэферэндум 1996 г. С.Домаш трапіў у лік «ворагаў прэзідэнта». Летась Лукашэнка публічна абвінаваціў Домаша ў арганізацыі ў Гродне «политических демаршей» (мелася на ўвазе стварэнне абласнога Каардынацыйнага камітэта грамадскіх арганізацыяў) і даручыў старшыні камітэта Дзяржкантролю М.Дамашкевічу і старшыні Гродзенскага аблвыканкама А.Дубко разабрацца з *«незаконнай прыватызацыяй Домашам дзяржаўнай маёмасці»*. Дамашкевіч склаў дакладную запіску, а Лукашэнка паставіў рэзалюцыю: *«А.Бажэлку, М.Дамашкевічу. У тэрмін да 1 жніўня 1997 г. уласнасць дзяржавы павінна быць ёй вернута. Аб выкананні далажыць»*.

У жніўні суддзя Ленінскага раёна г.Гродна Т.Клімава прыняла рашэнне: дамову аб куплі-продажу дома прызнаць несапраўднай. Прычым, па словах Сямёна Домаша, суддзя нават не прыслухоўвалася да яго довадаў. Іншыя судовыя інстанцыі (аж да старшыні Вярхоўнага суда Валянціна Сукалы) рашэнне райсуда пацвердзілі. Такім чынам, усе фармальнасці захаваныя, і дом у вядомага гродзенскага апазіцыянера трэба забіраць. Але як гэта зрабіць? Не выкінеш жа сп.Домаша з усёй сям'ёй і пажыткамі проста на вуліцу. С.Домаш спадзяецца, што ягонай сям'і з 6 чалавек прадаставяць іншае жыллё. Ён гаворыць, што ў гэты дом цяпер збіраецца засяліцца кіраўнік Гродзенскай вобласці Аляксандр Дубко — чалавек «чысты і чэсны» і да ўсяго вельмі адданы прэзідэнту. За тры гады гродзенскі губернатар памяняў некалькі службовых аўто і, па інфармацыі С. Домаша, урэшце спыніў свой выбар на новым «Мерседэсе-420» коштам больш за 100 тысячаў нямецкіх марак. Домаш пры гэтым сцвярджае, што з санкцыі А.Дубко за дзяржаўныя грошы набываюць сабе жыллё многія абласныя чыноўнікі — у прыватнасці, начальнік КДБ Гродзенскай вобласці В.Мацюшка. Ім значыцца можна.

Домаш у змаганні за дом спрабаваў прайсці да канца ўсю бюракратычную лесвіцу і накіраваў скаргу аб парушэнні сваіх правоў на імя Лукашэнкі. У выніку атрымаў адказ ад начальніка аднаго з упраўленняў прэзідэнцкай адміністрацыі І.Сідаровіча. Маўляў, вы, Сямён Мікалаевіч, у рабоце Вярхоўнага Савета ўдзел прымаеце, хартыі там розныя падпісваеце, прэзідэнта крытыкуеце, дык чаго ж вы да яго скардзіцца ідзяце? Прэзідэнцкі чыноўнік, відаць, не ў курсе, што перад законам роўныя ўсе — незалежна ад палітычных поглядаў.

Альгерд НЕВЯРОЎСКІ

Трагично, но факт

Официальный Минск пытается убедить Организацию Объединенных Наций, что в Беларуси все в порядке с правами человека

Белорусская ситуация обсуждается сейчас в Женеве (Швейцария), где проходит сессия Комиссии ООН по правам человека. 14 апреля там выступил представитель белорусской оппозиции Андрей Санников — бывший замминистра иностранных дел. Мы получили полный текст его выступления, который публикуем с небольшими сокращениями.

А.САННИКОВ: «Выступая от имени Международной лиги прав человека, я выступаю также как представитель Хартии-97 — гражданской инициативы, объявленной в ноябре прошлого года в Беларуси и подписанной на сегодняшний день более чем 70 тыс. граждан. В Хартии-97 заявляется намерение граждан *«сделать Беларусь свободной европейской страной, где защищены права человека, нет политзаключенных и каждому созданы достойные условия для жизни»*. Именно эту цель ставила и чехословацкая Хартия-77. Трагично, что 21 год спустя белорусские граждане сталкиваются с той же опасностью тоталитаризма и возврата к временам «холодной войны». Тоталитарный эксперимент, для которого характерно полное отрицание прав человека и основных свобод, сегодня в Европе не завершен. Он продолжается в Беларуси.

Международному сообществу хорошо известно, что в Беларуси действует нелегитимная конституция, которая позволяет злоупотреблять властью и осуществлять диктаторскую практику, свидетельством чему является ежедневное нарушение белорусскими властями прав человека. В то же время власти широко применяют двойные стандарты, заявляя о своей приверженности международным обязательствам в области прав человека.

Мы здесь услышали от официальной делегации Беларуси, как власти собираются праздновать 50-летие Всеобщей Декларации прав человека. Это не что иное, как проявление двуличия государства, не выполняющего свои международные обязательства, но, несмотря на установленные факты нарушения прав человека, пытающегося заручиться хоть какой-то международной поддержкой. В действительности годовщину в Беларуси отмечают весьма своеобразно. Даже во время работы сессии Комиссии появляются новые факты грубых и массовых нарушений прав человека.

Более 50 человек были схвачены в Минске 2 апреля по политическим причинам, за выступления в защиту независимости Беларуси. Многие были избиты, брошены в тюрьмы и ожидают уголовных приговоров, как, например, Павел Северинец, лидер молодежного оппозиционного движения. Его содержат в камере и не разрешают никаких свиданий. Вячеслав Сивчик, один из лидеров Белорусского Народного Фронта, после избиения милицией находится в больнице с сотрясением мозга. Другой лидер Фронта, Лявон Борщевский, был арестован только потому, что является активным деятелем оппозиции, поскольку во время демонстрации он находился совсем в другом месте. 15-летний Дмитрий Васькович несколько дней находился в тюрьме, практически лишенный пищи. На него оказывали физическое и психологическое давление. За политические взгляды студентов продолжают исключать из университетов.

Положение с правами человека в Беларуси ухудшается, и ситуация становится все более опасной. Недавно одна из государственных газет поместила статью, которая оправдывает репрессии 1917—1953 гг. в Советском Союзе, называя их исторически и юридически обоснованными. Ситуация в Беларуси требует срочного внимания международного сообщества. Беларусь должна быть включена в число стран для посещения специальными докладчиками, а прозвучавший на этой сессии доклад о свободе убеждений в Беларуси должен получить продолжение».

После этого выступления правом на ответ воспользовалась официальная делегация Беларуси. Представитель белорусского МИДа С.Огурцов заявил почти буквально следующее:

«Сегодня тут выступал уже второй раз представитель Международной лиги за права человека, но это никакой не представитель, а один из лидеров оппозиции, который пытается использовать трибуну ООН для того, чтобы рассказать о намерениях оппозиции. Здесь и не пахнет правозащитной деятельностью. Да и факты, которые он привел, какие-то жиденькие: кого-то арестовали, кого-то побили... А конституция, на которую он ссылается, была принята на референдуме, получила всенародную поддержку.

Сам факт, что он может выступать здесь, не опасаясь последствий, говорит сам за себя. А выступает он потому, что ему нужно отработать затраченные на его поездку средства. Сам он никого не представляет, личность серая, изгнанная из госструктур. Меня, честно, больше сегодня расстроило поражение московского «Спартака» от «Интера», чем его выступление».

После выступления Огурцова зал просто рассмеялся. Кстати, правом на ответ, кроме Беларуси, воспользовались Судан, Алжир, Ирак, Северная Корея.

Нарушение прав человека в Беларуси отмечалось многими выступавшими. В частности, делегация Великобритании, выступая от имени Европейского Союза, заявила следующее:

«Европейский Союз по-прежнему обеспокоен нарушениями прав человека и свободы выражения мнений в Беларуси. В 1997 году преследованиям подвергались газеты, издатели, журналисты и неправительственные организации по правам человека. Организаторы и участники демонстраций подвергались арестам, задержаниям и огромным штрафам. ЕС вновь подтверждает свою поддержку Консультативно-мониторинговой группе ОБСЕ в Минске и настоятельно призывает белорусские власти сотрудничать с ней для развития демократических институтов и реализации принципов ОБСЕ, включая уважение прав человека».

Подготовил
Михаил ГРИГОРЬЕВ

На магіле Багдановіча трэба паставіць крыж

Чарговая хваля, узнятая ў Беларусі вакол пераносу праху Максіма Багдановіча, сведчыць аб адсутнасці самастойнага мыслення ў пэўнай часткі нашага грамадства. Відавочна, што імпульсы, якія стымулююць жаданне пераносіць прах, сыходзяць з расійскіх тэлеканалаў. Ужо каторы месяц на тэлеэкранах мільгацяць косткі — парэшткі сям'і Раманавых. Праблема ідэнтыфікацыі і пахавання шырока абмяркоўваецца ў расійскіх сродках масавай інфармацыі і ўскосна закранае душы беларусаў, якія ўзгадваюць, што і мы не горшыя, што і ў нас ёсць прах, які можна перанесці.

Пры гэтым ніхто не зважае на тое, што пахаванне парэшткаў царскай сям'і з'яўляецца выкананнем хрысціянскага абавязку, бо людзі гэтыя 80 гадоў не былі пахаваныя. А эксгумацыя «паэта чыстае красы» — апаганенне хрысціянскай магілы, бо Максім Багдановіч быў пахаваны, як належыць, і ўсе неабходныя абрады былі выкананыя ў маі 1917 года. Але на сённяшні дзень гэта мала каго цікавіць. У нашай атэістычнай краіне, дзе могілкі нішчыліся і рабаваліся, ніхто не дбае пра захаванне таямніцы смерці.

Ідэя пераносу праху гуртуе вакол сябе самых розных людзей — ад чыноўнікаў да вядомых авантурыстаў, накшталт Анатоля Белага. Сапраўды, «гэта патрэбна не мертвым, гэта патрэбна жывым». Ажыццяўленне гэтай ідэі гарантуе ўздым і ўмацаванне аўтарытэту той улады ці людзей, якія здзейсняць задуманае. Пры гэтым прыхільнікі ідэі пераносу праху не зважаюць ні на маральна-этычныя, ні на рэлігійныя, ні, нават, на матэрыялістычныя аспекты гэтай праблемы. Між тым, існуе шэраг малавядомых шырокай грамадскасці фактаў, якія тычацца магілы ў Ялце. Менавіта пра гэтыя факты і хочацца нагадаць.

Пахаваны паэт быў паводле праваслаўнага абраду з удзелам святара і псаломшчыка — пра гэта сведчыць знойдзеная ў 1990 годзе супрацоўніцай ялцінскага гісторыка-літаратурнага музея З.Г.Лівіцкай метрычная кніга сабора Аляксандра Неўскага з запісам пра смерць Максіма Багдановіча.

У «Матэрыялах да біяграфіі Максіма» (1923 г.) бацька паэта пісаў так: «Памёр ён 25(12) мая 1917 года, але я паведамленне пра гэта атрымаў на 4-ы дзень пасля яго смерці. Ён не даў гаспадыні майго адрасу, не жадаючы мяне трывожыць. Пасля яго смерці яна знайшла мой яраслаўскі адрас і тэлеграфавала па гэтым адрасе, а пакуль прыйшла тэлеграма з Яраслаўля (бацька паэта знаходзіўся ў службовай камандзіроўцы ў Сімферопалі — **П.К.**), быў ужо чацвёрты дзень. Я адразу на аўтамабілі накіраваўся ў Ялту. Але ён быў ужо пахаваны.

Пахавалі яго на Ялцінскіх могілках, што недалёка ад Мікалаеўскай вуліцы ў накірунку гор, на самым ускрайку могілак ля дарогі з супрацьлеглага мору боку, г.зн. з боку гор. У галавах пастаўлены белы крыж з надпісам на бляшанай таблічцы яго імя (студэнт Максім Адамавіч Багдановіч) і калі ён памёр. У дзвюх сажанях па прамой лініі ад галавы пахаваны студэнт Карысан. Паведамляю, як некаторую прыкмету».

Але ў той жа час бацька паэта адзначаў:

«Месца абрана надзвычай няўдала: ліўні і патокі з крутога схілу лёгка маглі размыць магілу. Я наняў вартаўніка, каб магілу ўмацаваць і ўпарадкаваць, пакінуў грошы гаспадыні, каб пасадзіць кіпарысы і куст ружаў, прасіў сачыць за гэтым двух знаёмых, у тым ліку і дачку майго саслужыўцы, асабістую знаёмую Максіма, але ці зроблена гэта — не ведаю. Праз некалькі дзён я паехаў з Крыму. Двойчы я пісаў з Яраслаўля знаёмым, але не атрымаў адказу: ведама, як дзейнічала ў гэты час пошта, ды і людзям было не да чужых магіл».

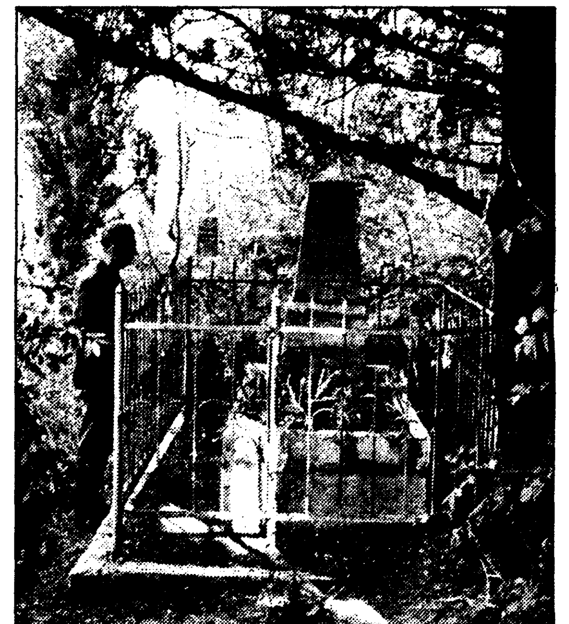
Пэўны час магілай Максіма Багдановіча ніхто асабліва не цікавіўся. А ў 1924 годзе Інбелкульт накіраваў у Ялту трох маладых паэтаў: Уладзіміра Дубоўку, Анатоля Ажгірэя і Андрэя Александровіча, якія мусілі адшукаць магілу Багдановіча, каб да 10-ых угодкаў смерці ўстанавіць на ёй помнік. Працэс пошукаў апісаны У.Дубоўкам у артыкуле «На Багдановічавай магіле» (часопіс «Узвышша», № 2, 1927).

Паводле ўспамінаў Уладзіміра Дубоўкі, на гарадскія ялцінскія могілкі яны трапілі 18 жніўня 1924 года: «Зацікавілі вартаўніковых сыноў, якія ўзяліся дапамагаць шуканню. Прыйшлі на другі дзень, 19 жніўня. Хлапчукі прынеслі нам таблічку з жалобным надпісам, але крыжа няма... Аказалася, хлапчукі адрывалі таблічкі ад крыжоў і каталіся на іх з каменнай гары, па адхону гары. Ці варта вінаваціць іх? Гэта было адзінай забавай іх. Не пакрыўдзіцца б на іх і нябожчык, які меў такое замілаванне да маладога жыцця.

Знаходзім магілу, пра якую казаў Я.Дыла (верагодна, магіла студэнта Карысана — **П.К.**). Але навокал яе таксама магілы з паламанымі крыжамі. Урэшце, падабраўшы з зямлі планку, праверыўшы самыя дробныя дэталі, спыніліся ля шуканага. У правільнасці не магло быць ніякага сумліву.

У тым жа часе далі тэлеграму ў Менск, каб прыслалі грошы на пастаноўку помніка. Гэты помнік стаўляў ужо Цішка Гартны паводле свайго праекту, бо мы павінны былі ехаць дахаты. Перад ад'ездам сфатаграфавалі магілу, каб пасля не прыйшлося шукаць нанова. Таблічка ад магілы з жалобным надпісам і негатывы фатаграфіі перададзены намі Інстытуту Беларускай культуры».

Так выглядае магіла Максіма Багдановіча цяпер.
На здымку злева: Ул.Дубоўка, А.Ажгірэй, А.Александровіч каля магілы Багдановіча ў жніўні 1924 г.

Уладзімір Дубоўка не меў «ніякага сумліву» ў «правільнасці». Але, пагадзіцеся, пры чытанні ягоных успамінаў сумліў усё ж узнікае.

20-ыя гады былі эпохай ваяўнічага атэізму, таму стары крыж на ялцінскай магіле быў знішчаны, а на ягоным месцы з'явіўся помнік з шэра-брунатнага вапняку з чырвонай зоркай, які і стаіць там да сённяшняга дня.

«Мір праху твайму» — гэтыя словы прагучалі над магілай Багдановіча ў Ялце ў 1917 годзе, але каго цікавяць яны ў 1998 годзе, калі людзі забыліся пра тое, што несмяротная толькі душа, а прах — гэта толькі прах. Нішто... Адбылася замена каштоўнасцяў: адарваныя ад хрысціянства, людзі вярталіся да першабытнага язычніцтва з культам продкаў і пакланеннем праху.

Дзеля гэтага на Старых гарадскіх могілках у Ялце можа з'явіцца «кампетэнтная камісія з Беларусі», якая вырашыць лёс магілы і таго, што ў ёй знаходзіцца.

А цяпер паспрабуем паглядзець на ўсё з матэрыялістычнага пункту гледжання. Магілу на Старых гарадскіх могілках раскопваюць... Можна ўявіць некалькі варыянтаў. У лепшым выпадку знаходзяць шкілет высокага мужчыны і гузікі ад студэнцкай курткі, г.зн. знайшлі парэшткі М.Багдановіча. Іх можна перанесці ў Мінск. Варыянт другі: знаходзяць жаночы ці дзіцячы шкілет. Што тады? Перакапаць усе могілкі ў пошуках жаданага? Нікому нічога не сказаць і перанесці безыменныя косткі ў Мінск? Альбо абвесціць вынікі экспертызы шырокай грамадскасці і знішчыць саму магілу? Пытанні непрыемныя, але ж яны вынікаюць з амаральнасці самой ідэі трывожыць тое, што з'яўляецца прахам.

Вельмі хацелася б, каб кожны прыхільнік ідэі пераносу зазірнуў сабе ў душу і спытаў у самога сябе: што такое прах і для чаго ён яму патрэбны.

Максім Багдановіч пражыў кароткае жыццё, поўнае духоўных і фізічных пакутаў, і пасля смерці яму не даюць супакою. Узгадайце: душы памерлага патрэбны спачын і памінанне. А памянуць Максіма можна ў царкве, таксама можна замовіць паніхіду ў дзень смерці і нараджэння. Трэба маліцца за ягоную душу.

А на магіле павінен нарэшце з'явіцца крыж. Часам здаецца, што менавіта адсутнасць крыжа на хрысціянскай магіле выклікае хвалі нездаровага энтузіязму. Толькі пасля таго, як на магіле з'явіцца крыж, наш доўг перад памяццю Максіма Багдановіча будзе выкананы. А што тычыцца догляду магілы, то вядомыя выпадкі ўтрымання ў прыстойным выглядзе цэлых могілак за межамі краіны. Было б жаданне і сродкі. Але ж раскапаць магілу значна лягчэй і танней...

Крыж на магіле прынясе супакой не толькі душы Максіма Багдановіча, але і ўсім нам.

Паўліна КАЧАТКОВА

Рускі ўхіл

Веснавыя замалёўкі

Ну й вясна сёлета! Халодная, але жураўлі ў Беларусь на месяц раней часу прыляцелі. Інфармацыйныя групы «вертыкалі» натхніліся, раз'ехаліся па раёнах, каб паведаміць працоўным пра «вельмі цяжкае станаўленне саюза Расіі і Беларусі». Нават міністр абароны трапіў у такую агітбрыгаду, якая наведала Навагрудскую швейную фабрыку і калгас імя Леніна. Генерал доўга тлумачыў людзям палітыку прэзідэнта і сутнасць беларускага эканамічнага цуду. Ну, а раз вясна, дык пацягнула яго і на лірыку. Наведаў міністр абароны мясцовы музей Адама Міцкевіча, які прыдумаў «Пана Тадэвуша» — самую вялікую і вядомую сваю паэму, у якой таксама пра генералаў рускіх і нават пра генераліссімуса Суворава гаворыцца нямала, але без усякай пахвалы. Затое праслаўляецца генерал Дамбровскі — галоўны герой польскага гімна.

Невядома, як бы міністр абароны адрэагаваў на «крамольную» паэму, каб пазнаёміўся з яе зместам. Завялі ж летась у гэты самы музей прэзідэнта Лукашэнку. Маўляў, дзвесце гадоў Міцкевічу спаўняецца. А ён узяў ды ўсіх здзівіў, выдаўшы ўказ: лічыць 98-мы год годам Пушкіна. Потым яму, напэўна, патлумачылі, што пушкінскі юбілей толькі праз год пасля міцкевічаўскага і ўвогуле Адам — паэт свой, тутэйшы, а Аляксандр Сяргеевіч, пры ўсёй да яго павазе, — замежны. Карацей, справіў прэзідэнт сваю «паэтычную» памылку, яшчэ адзін указ зрабіўшы— наконт Міцкевіча, але больш «куцы».

Адначасова з інфармацыйнымі групамі па калгасных мехдварах і фермах падарожнічае з традыцыйным бізуном грозны дзяржкантроль. І выкрывае факты безгаспадарчасці, ды так, што потым не адкруцішся, бо ўсё робіцца па-сучаснаму, «з кіназдымкай». У калгасе падпольшчыка Заслонава ў Дзятлаўскім раёне знайшлі рэшткі камбайна «Колас», зрабіўшы кінасправаздачу. У калгасе «Расія» таго ж раёна іншыя непарадкі: на сеялках адсутнічалі «насеннеправоды». Б'юць, карацей, кантралёры ў званы. Не зважаюць, што ў гэтым калгасе такія ўраджаі, што ніякай Расіі не сніліся. Летась на невялікай, праўда, плошчы змалацілі па 126 цэнтнераў з гектара, а здараліся і па 130. Прычым гатунак гэткага ўраджайнага ячменю называецца «тутэйшы».

Варта было б гэты калгас пераназваць у «Канаду», але ж у нас усё больш у модзе менавіта Расія. Можа тады хай дзятлаўскія «расійцы» навучаць у якім Нечарназем'і сапраўдных русакоў, як трэба зямлю араць? Трэба ж неяк умацоўваць «саюз», у якога гэткае «цяжкае станаўленне». А то вунь трактарысты са Смаргоні надумалі махнуць на заробкі ў Чэхію, ураджаі паляпшаць чэхам, якія ў НАТО пруць. Не, даражэнькія! Аграпрам адразу скамандаваў: не пушчаць. Быццам трактарысты — прыгонныя сяляне. Ну, амаль прыгонныя. Заробкі малыя, дый тыя не выплачваюць.

Хай лепш да нас ездзяць вучыцца! Вось італьянцы прыехалі ў Навагрудскі раён пагладзець, як сяляне жывуць і ў калгасах працуюць. На ферме пабывалі ў вёсцы Ладзенікі, з рагулямі пазнаёміліся. А потым папрасіліся ў школу і ўбачылі тры драўляныя лядашчыя хаціны, якія стаяць з польскіх часоў. Уражаныя замежнікі пачалі выварочваць кішэні, каб скінуцца на школу. Але наяўных у іх было няшмат, таму новы школьны будынак, пачаты пяць гадоў таму, дабудаваць не атрымаецца. Можа ў агульным бюджэце «саюза» знайдуцца грошы на вясковую школу? Як бы не так!

Праўда, плады інтэграцыі адчуваюцца нават на мясцовым узроўні і заўважныя няўзброеным вокам. Вось, напрыклад, прыязджаў з расійскага пасольства прадстаўнік з медалямі «850 гадоў Маскве». 42 штукі прывёз — для абаронцаў Масквы ад нямецкіх полчышчаў. У аблвыканкаме свята было з шампанскім. Старшыня аблвыканкама А.Дубко спіч сказаў. Дарэчы, улады парадавалі ветэранаў, знізіўшы кошты стрыжак: да 20 тысячаў рублёў, а для дзяцей нават да 12 тысячаў. Прэйскурант абавязковы для ўсіх прыватных цырульняў. Не забылі і пра «інтэграцыю». Для жанчынаў распараджэннем аблвыканкама зацверджаная стрыжка «руская», прычым усяго за 20 тысячаў рублёў.

Цалкам у духу яднання з братнім народам працаваў і падпольны гарэлачны заводзік у Ваўкавыскім раёне. Чатыры месяцы там разлівалася падробная гарэлка, прычым менавіта «Руская», а не якая-небудзь «Ваўкавыская». Міліцыя захапіла пяць тысячаў нявыкарыстаных этыкетак. Карацей, дбаюць ахоўнікі парадку, каб насельніцтва піло «Рускую», але не атручвалася.

Сяргей МАКСІМОВІЧ

ОБСЕ: диалог всегда лучше вражды

В прошлую среду глава Организации по безопасности и сотрудничеству в Европе Бронислав Геремек подверг критике российские санкции против Латвии.

Находясь с визитом в столице Казахстана, Бронислав Геремек заявил, что ОБСЕ не в восторге от тех мер, которые принимает Россия, чтобы «наказать» Латвию. *«Нам кажется, что Россия слишком жестко прореагировала на то, что произошло в Латвии»*, — сказал он. Как известно, Россия объясняет экономические санкции «ограничением прав русскоязычного меньшинства», составляющего более четверти населения Латвии — 700 тысяч человек.

По сообщению агентства *Reuter*, Латвия ежегодно зарабатывала сотни миллионов долларов на транзите российской нефти через свою территорию. Кроме того, Латвия активно ввозила в Россию продукты питания. Но теперь Россия угрожает отказаться от транзита нефти через Латвию. Кроме того, некоторые российские губернаторы уже призывают бойкотировать все латвийские товары, и Борис Ельцин поддерживает это решение.

Глава ОБСЕ призвал Ригу и Москву к диалогу. *«Я надеюсь, российское правительство понимает, что только диалог может быть результативным — политика силы не принесет добра»*, — сказал Б.Геремек. Как совершенно неприемлемые и несоответствующие духу современной политики охарактеризовал введенные Россией санкции и высокопоставленный сотрудник Госдепартамента США.

В то же время Геремек убеждает Латвию пересмотреть свое отношение к национальным меньшинствам. Он считает, что Латвии следует принять законы о языке, о национальности и о гражданстве, соответствующие международным стандартам.

Ростислав ПЕРМЯКОВ

Латвия и Литва разделили воздух

Осталось поделить море

На этой неделе подписан литовско-латвийский договор о контроле воздушного пространства над Балтийским морем. Договора о морской границе между двумя странами по-прежнему нет.

Подписание этого договора затягивается в силу весьма щекотливых причин, а именно — предполагаемых запасов нефти в Балтийском море. Пока что Латвия фактически единолично проводит разведку нефтяных месторождений, заключив договор с зарубежными компаниями. *«Латвия должна считаться и с другими»*, — заявил посол Литвы, имея в виду, естественно, свою страну.

Но ведь есть еще и Россия...

Элеонора ГАЙЛИШ

Ельцин сказал: «Надо!» Нефтяники ответили: «Есть!»

Ряд российских нефтекомпаний объявили об ограничении экспорта нефти и нефтепродуктов через латвийский порт Вентспилс. Таким образом решение президента России Бориса Ельцина об экономическом воздействии на Латвию медленно, но верно получает свое воплощение на практике.

Примечательно, что на призыв президента откликнулись пока только те компании, у которых альтернативные Вентспилсу экспортные пути имеются. В качестве вариантов для экспорта нефтепродуктов (!) рассматриваются эстонский порт Мууга, Санкт-Петербург и финские порты. Куда сложнее обстоит дело с экспортом сырой нефти. Пока Вентспилс является единственным на Балтике портом, готовым переваливать ее в значительных объемах.

Способные составить ему в обозримом будущем конкуренцию нефтетерминалы в Финском заливе пребывают в стадии проектов, которые будут реализованы — при условии наличия инвесторов — не ранее, чем в течение 4-5 лет. И специальное поручение Ельцина правительству об организационных и финансовых мерах ускорения их строительства вряд ли способно реально ускорить этот процесс.

Вместе с тем, согласно графику перевалки через Вентспилс, снижение объемов экспорта нефти и нефтепродуктов на 600-700 тыс. тонн предусматривается уже в этом квартале. Правда, связано это, в первую очередь, не с волеизъявлением российского президента, а с причинами экономического характера — понижением мировых цен на нефть.

Любопытно, что уже в самой России некоторые бизнесмены заговорили и об обратной стороне «транзитной блокады». В частности, гендиректор СП Нобель-Ойл Г.Гуревич заявил, что намерение руководства России осуществить меры экономического воздействия на Латвию может отрицательно сказаться на работе предприятия.

По его словам, если в политическом смысле, «возможно, это правильное решение», то в экономическом оно наказывает не только Латвию. Так, 60% экспортных поставок Нобель-Ойл идет через Вентспилс, а сокращение объемов прокачек по этому направлению приведет к снижению экспортных объемов и, как следствие, снижению денежных поступлений, платежному кризису, осложнению с выплатами по кредитам, сокращению работающих на предприятии.

«Введение экономических санкций против Латвии было бы опрометчивым решением», — считает газета «Труд». Те, кто стремится к экономической блокаде Латвии, не учитывают, что от этого в первую очередь пострадает бюджет прибалтийской республики. *«А следовательно, удар будет нанесен и по русскоязычным пенсионерам, которых мы собираемся защищать»*, — поясняет газета.

В самом Вентспилсе решение России отстоять права русскоязычного населения при помощи транзитной блокады было воспринято весьма однозначно. В частности, по ряду вентспилсских предприятий, на которых работает около 60% русскоязычных, прокатились стихийные собрания и митинги, осуждающие решение российского президента. Реакция работающих вполне объяснима. Транзитная война, объявленная Россией, грозит им потерей рабочих мест.

Впрочем, на Россию это не произвело ровным счетом никакого впечатления. МИД РФ отказался комментировать протесты русскоязычных рабочих, так как считает их внутренним делом Латвии.

Дмитрий ЛЫЧКОВСКИЙ

Дни «Примы» сочтены

В начале следующего века российский табачный рынок полностью захватят англо-американские концерны.

«Шестая часть Земли с названьем кратким Русь» стоит в очереди на получение титула заморского филиала Земли Мальборо.

IREX ProMedia

«Большая четверка» — *Philip Morris, R.J.R., BAT* и *Rothmans* — уже вложила в свои российские фабрики 600 млн. долларов, а на днях топ-менеджеры этих компаний заявили о намерении выделить еще столько же на увеличение выпуска сигарет и повышение их качества. По прогнозам, в 2002 году англо-американские табачные гиганты произведут в России около 260 млрд. сигарет, то есть почти столько, сколько сможет проглотить рынок.

Рай для табачников

Экспансия табачных гигантов в Россию выглядит вполне закономерной на фоне развивающегося кризиса их отношений с американскими властями. Табачные компании уже готовы были единовременно заплатить федеральному правительству США почти 100 млрд. долларов в обмен на избавление от дальнейших исков со стороны «пострадавших» американских курильщиков, но тут многие штаты самостоятельно занялись здоровьем нации и приняли соответствующие антитабачные законы. Похоже, теперь платить по рекламациям сигаретным гигантам придется вечно. Очевидно, что быстро компенсировать огромные потери «большая четверка» может только на динамичном и емком рынке. И Россия в этом отношении самый привлекательный вариант.

Российский табачный рынок один из самых крупных в мире, он уступает лишь китайскому, американскому и японскому. В России продается примерно 250 млрд. табачных изделий на общую сумму в 6 млрд. долларов, а потребление ежегодно растет на 2%. Более того, производство сигарет в России для международных табачных компаний — баснословно выгодный бизнес. По оценкам экспертов *Business Analytica Europe*, 100 млн. долларов, вложенные в российскую табачную фабрику годовой мощностью в 30 млрд. сигарет, полностью возвращаются через два-три года, и предприятие начинает приносить до 40% чистой прибыли. По сути, российские власти создали налоговый рай для крупных табачных инвесторов. Российские акцизы и налоги в несколько раз ниже, чем в США или Германии, поэтому пачка сигарет типа *Marlboro* или *Camel* стоит у нас не три доллара, как в Европе, а не больше полутора долларов, что заметно стимулирует спрос. По словам директора по внешним связям *R.J.R.* Андре Бенуа, российские акцизы и налоги составляют примерно 12% розничной цены пачки хороших сигарет — похожее налогообложение существует только в Польше и еще в нескольких развивающихся странах. Причем себестоимость пачки сигарет типа *Marlboro*, по расчетам директора *Business Analytica Europe* Андрея Стерлина, едва дотягивает до пятнадцати центов. Поэтому неудивительно, что в отличие от представителей других отраслей международные табачные гиганты единогласно заявляют об оптимальности нынешних акцизных ставок в России.

Впрочем, относительно низкие акцизы устраивают не только табачников, но и власти, так как благодаря им снижается уровень контрабанды. Здесь уместно вспомнить канадцев, шесть лет назад взвинтивших акцизы до такой степени, что пачка хороших сигарет обходилась курильщику в пять-шесть долларов. В результате половину рынка заняла нелегальная продукция, и местным властям пришлось пойти на попятную. Правда, недавно канадское правительство снова повысило акцизы, а табачные компании в ответ отказались спонсировать национальные праздники и спортивные мероприятия.

Алексей ХАЗБИЕВ
(«Эксперт»)

Судя по всему, Польше придется ужесточить контроль на восточной границе

Наркотики пахнут Польшей

По меньшей мере, половина так называемых «мягких» наркотиков (амфетаминов), продаваемых в Европе, имеет польское происхождение.

Такие сведения приводит Госдепартамент США в опубликованном недавно ежегодном докладе о борьбе с наркотиками. Польша называется также «одним из главных транзитных коридоров героина и кокаина из Азии на Запад».

Информация американских спецслужб и экспертов, обнародованная в докладе, вызвала значительное возмущение общественного мнения в Польше. Ни полиция, ни *UOP* (аналог нашего КГБ) не смогли никак прокомментировать эти сообщения. В прошлом году, тем не менее, 400 офицеров специального отдела по борьбе с распространением наркотиков провели более двадцати — и, как они утверждают, успешных — операций против производителей амфетаминов и торговцев наркотиками. При этом отмечается такой факт: в самой Польше наркомания распространяется сравнительно медленно. Сейчас количество наркоманов (причем не только инъекционных, но и тех, кто принимает «легкие наркотики» — например, молодежь на дискотеках) оценивается в 180 тыс. человек, что для страны с почти 40-миллионным населением по европейским меркам не так и много. Следовательно, польский наркобизнес работает в основном на экспорт.

Эксперты Госдепартамента сетуют, что польским спецслужбам сильно мешает в осуществлении их деятельности бюрократия: «Перед каждой операцией полиция должна получить специальную санкцию министерства, что иногда затягивает необходимые действия даже на недели». Огромную проблему представляет также очень высокий уровень коррумпированности таможенных служб и пограничников.

Однако Польша не граничит непосредственно ни с Турцией, ни с Афганистаном — странами, которые являются главными источниками наркотиков. Как же они попадают на территорию Польши? Есть указания на то, что основная часть наркотического сырья приходит с территории Украины. Через Литву и Калининградскую область поступают «полуфабрикаты», изготовленные на фармацевтических предприятиях России. В аналитических документах подчеркивается также, что все большую роль в незаконном обороте наркотиков играет Беларусь.

Если Польша не наведет порядок в своем «наркотическом секторе экономики», могут возникнуть серьезные проблемы с полноценной интеграцией в европейские и трансатлантические структуры. Поэтому польские аналитики предсказывают, что Варшава может ввести еще более жесткие нормы контроля и пропускного режима на своей восточной границе.

Михаил ГРИГОРЬЕВ

Парыж апладзіруе мінчаніну

16-гадовы мінчанін Кірыл Казлоўскі заняў першае месца ў міжнародным конкурсе піяністаў Шапэнаўскага цэнтра ў Парыжы.

Гэты конкурс традыцыйна праводзіцца Шапэнаўскім цэнтрам сярод маладых выканаўцаў. Сёлета Кірыл Казлоўскі заканчвае 11-ы клас каледжа пры Беларускай акадэміі музыкі, сапернікамі Кірыла ў Парыжы былі музыканты з Францыі, Індыі, Японіі, Расіі. На думку музычных крытыкаў, якія назіралі за конкурсам, наш зямляк вылучыўся тонкай інтэрпрэтацыяй твораў Шапэна, якая дакладна адпавядала стылю гэтага кампазітара. Не дзіўна, што на заключным канцэрце публіка наладзіла юнаму маэстра сапраўдную авацыю.

Малодшы калега Кірыла, таксама навучэнец каледжа пры Беларускай акадэміі музыкі, 15-гадовы Васіль Нятук тым часам заняў другое месца на IV Міжнародным конкурсе маладых піяністаў Уладзіміра Крайнева. У гэтым прэстыжным конкурсе ўдзельнічалі музыканты з розных краінаў Еўропы, у фінал у старэйшай групе выйшлі шасцёра — прадстаўнікі Францыі, Расіі, Украіны, Грузіі, Беларусі. 15-гадовы беларускі піяніст выдатна выканаў першы канцэрт Сяргея Пракоф'ева з сімфанічным аркестрам Харкаўскай філармоніі.

БелаПАН

Добра, што ў кватэры не адзін пакой: флейта са скрыпкай не сварацца.

ДАГЕРРОТИП

«Иперский инстинкт еще тяготеет над моим поколением»

Так говорит знаменитый «шпионский» писатель Джон ле Карре

Семен БУКЧИН

Завернув в Варшаве на организованную Британским Советом выставку «60 лет английского романа», я неожиданно попал на читательскую встречу с Джоном ле Карре. Знаменитый английский детективщик приехал в Польшу по случаю презентации своих новых изданий, и уж кому как не ему, популярнейшему здесь автору, было открывать такую выставку. Сэру Джону 66 лет, и выглядит он не то чтобы инфернально или как-то загадочно, а совсем даже наоборот. Почтенный седовласый джентльмен с внешностью бухгалтера солидной фирмы. Впрочем, может быть, именно так и должен выглядеть автор «Идеального шпиона»: ничего особенно броского, хорошо отглаженный костюм, галстук в крупную полоску. Вот разве что крупный перстень на левом мизинце...

И рассказывает он вещи тоже, в общем-то, вроде бы обыденные, но почему-то слушать сэра Джона очень интересно. Может быть, потому, что вызывает этот человек доверие. Как выясняется, не только у читателей, но и у слушателей.

Автор шестнадцати романов, он тем не менее не считает себя литератором в традиционном, профессиональном понимании этого слова. Он скорее человек вдохновения, художнического порыва. Не представляется сам себе большим эрудитом, больше начитан в немецкой литературе, нежели в английской, причем не столько в романистике, сколько в произведениях биографического жанра. Вообще писательство, по его мнению, достаточно тягомотное занятие, и потому он не очень любит говорить о нем, не имеет приятелей в писательском мире, не участвует в литературных дискуссиях. А все потому, что не верит в правдивость писательских речей и охотнее послушал бы какого-нибудь лесоруба. Художник — человек увлекающийся и часто сам не понимает, что говорит...

Впрочем, все подобного рода вещи он намерен более подробно изложить в будущей автобиографии. В ней, конечно же, будет рассказано и о том, как зародилась мечта о писательстве. С шести лет, брошенный матерью (отец большую часть жизни сидел по тюрьмам), он жил в приюте, и мир представлялся ему какой-то сочиненной игрой, где ничто не происходит всерьез и никому нельзя доверять. Краски детства были чрезвычайно разнообразны, но лишь позднее он понял суть слов Грэма Грина, назвавшего детство «главным достоянием писателя».

В 28 лет он написал первый роман. А до того чем только не занимался! Иллюстрировал детские книги, писал ужасные стихи, но вовремя бросил все это. Некоторое время был учителем, пока не попал на дипломатическую службу. Английская дипломатия — штука суровая, она давит своего сотрудника, «выравнивает», что ли. И вот, защищаясь от этой «обезлички», он начал писать. Героем первого романа стал отец, но не такой, каким был в жизни, а о котором он мечтал. Своим героям он всегда дает что-то от собственной биографии и собственных взглядов, поступков. Но лишь что-то... Поэтому главный герой большинства его романов Джон Смайли (то есть буквально улыбчивый) это своего рода компиляция — есть в нем и от автора, и от других людей... Поэтому бесполезно расспрашивать Джона ле Карре о конкретных прототипах его героев.

Когда он работал в английском посольстве в Бонне, в его обязанности входило сочинение аналитических докладов о политической ситуации в Германии. Во время одной из встреч с Вилли Брандтом, тогдашним бургомистром Западного Берлина, он услышал о том, что предстоят некие необыкновенные события. Никто не поверил словам Брандта. Но в ту же ночь на берлинской Фридрихштрассе начали сооружать знаменитую стену. Джон ле Карре был свидетелем этих событий, настолько потрясших его, что он немедленно начал писать. За пять недель был сделан знаменитый роман «Шпион, который вернулся с холода». Именно эта книга принесла ему славу и деньги. Он мог оставить службу и целиком отдаться писательству.

Сэр Джон считает себя счастливым человеком. Прежде всего потому, что он пользуется английским языком, который хотя и не так красив и разнообразен, как некоторые другие, но имеет то преимущество, что открывает писателю дорогу к международной известности. Не нужно ждать, пока тебя переведут. А во-вторых, пользуясь принципами западной демократии, он может свободно критиковать отечественные разведывательные службы. Ну и, наконец, все в его жизни сошлось как надо: он, как говорится, оказался в нужное время в нужном месте, то есть как сотрудник английских дипломатических органов принимал достаточно активное участие в «холодной войне», а это значит, что, как писатель, получил исключительный материал. Этот опыт был для него чрезвычайно важен.

Тесное знакомство с работой секретных служб заставило писателя задуматься над тем, как далеко может позволить себе демократическое правительство отходить от принципов демократии с целью защиты общества. Точнее говоря, насколько можно выпачкать руки, пренебречь основными принципами этики, самой системой общественных ценностей. Опыт говорит, что в политике этике предпочитают реализованные цели. Хорошо, конечно, если последние служат расширению человеческой свободы...

Когда формировалось его поколение, подчеркивает писатель, их учили, что Англия — это великая империя, в состав которой входили Кения, Индия, Бирма, Малайзия... Вскоре все это оказалось лишь видением. Но анализируя психику английского разведчика, нельзя забывать о том, что он в определенной мере все-таки дитя империи. «Впрочем, как и все мои соотечественники, кому за пятьдесят, — усмехается сэр Джон. — Поэтому мы, англичане, по-прежнему хотим участвовать в жизни других народов, нас очень притягивают всевозможные политические игры во всем мире». Имперский инстинкт, подчеркивает писатель, все еще тяготеет над его поколением.

Почему он пишет только «шпионские» романы? Потому что умеет это делать лучше всего остального. Если бы начинал жизнь сначала, может быть, писал бы о чем-то другом. Но куда денешься от опыта собственной жизни?

Здесь, натурально, последовали вопросы о личных связях писателя с разведывательными службами. Короче, был ли сам сэр Джон шпионом? Никто не верит, когда утверждаю, что не был, поэтому лучше было бы признаться, что имел соответствующие контакты, говорит писатель. Да и как иначе? Живя в те времена и работая в дипломатических представительствах, невозможно было не иметь таких контактов. Но поскольку люди, действительно работающие в разведке, всегда возражают против этого, то, наверное, и я ничего не могу сказать на эту тему...

Сэр Джон разводит руками, и на лице его играет легкая улыбка почтенного, знающего себе цену джентльмена.

У чым жа слабасць беларускіх пісьменнікаў?

У аўторак сабраўся прэзідыум Саюза пісьменнікаў, каб прыняць у арганізацыю новых членаў. Але кандыдатам давялося чакаць пад дзвярыма амаль гадзіну, паколькі з прэзідэнцкай адміністрацыі прыкацiў «на размову» Іван Пашкевіч.

Гэтая самая адміністрацыя нядаўна адабрала ў пісьменнікаў іхнюю паліклініку і Дом літаратара. Каб крыху падсаладзіць пілюлю, Іван Пашкевіч прапанаваў дапамагчы арганізаваць буфет для ўдзельнікаў пісьменніцкага з'езда, які павінен адбыцца 23 красавіка. Пісьменніцкая начальства выказала пажаданне, каб сваім прысутнасцю з'езд ашчаслівіў сам прэзідэнт. Аднак Іван Іваныч адказаў ухіліста: маўляў, Аляксандр Рыгоравіч вельмі заняты чалавек, але надзея ёсць. Дарэчы, самы нелюбімы прэзідэнтам народны пісьменнік Васіль Быкаў у з'ездзе ўдзельнічаць не будзе. Ён разам з жонкай з'ехаў на месяц у Швецыю па запрашэнні тамтэйшага Пэн-клуба.

Пасля размовы з Пашкевічам прэзідыум прыняў у шэрагі Саюза адразу 14 новых літаратараў, пераважна паэтаў. Вядомы мэтр У.Някляеў нават іранічна пацікавіўся: няўжо пастаўлена мэта дасягнуць круглай лічбы? Аднак да 500 трохі не дацягнулі — пакуль у Саюзе пісьменнікаў, разам з толькі што прынятымі, 498 членаў. Цікава, што самай апошняй прынялі адваката Веру Страмкоўскую, якая, аказваецца, яшчэ і паэтэса. Яна ўдзельнічала ў палітычных працэсах, а таксама тройчы бараніла ў судах правы Саюза пісьменнікаў на Дом літаратара. Праўда, безвыніковa — усемагутнае ведамства Ціцянкова перамагло. «У чым жа была наша слабасць?» — пацікавіўся ў паэтэсы-адваката народны пісьменнік Іван Шамякін. І пачуў у адказ: слабасць Саюза пісьменнікаў была ва ўсемагутнасці прэзідэнта Лукашэнкі. Лепш і не скажаш.

Б.П.

АФІША

«Баль-маскарад» у гонар Анатоля Генералава

Спектакль, які пройдзе ў Тэатры оперы і балета 18 красавіка, калектыў тэатра прысвячае Анатолю Генералаву, вядомаму беларускаму опернаму спеваку, які сёлета адзначае свой 75-гадовы юбілей. На галоўнай опернай сцэне Беларусі А.Генералаў выступаў больш за чвэрць стагоддзя, выконваючы партыі барытона практычна ва ўсіх пастаноўках, у тым ліку галоўныя партыі ў «Рыгалета» Вердзі і «Дэмане» Рубінштэйна. Цяпер славуты спявак працуе ў Беларускай акадэміі музыкі, а на нашай опернай сцэне паспяхова выступаюць ягоныя вучні.

У якасці віншавання юбіляру абраная опера Вердзі «Баль-маскарад», у якой Анатоль Генералаў калісьці спяваў партыю Рэната. У спектаклі возьмуць удзел Эдуард Пелагейчанка, Ірына Гардзей і іншыя майстры беларускай оперы.

ТЭАТРЫ

Тэатр оперы і балета запрашае таксама 17 красавіка на балет «Спартак», 21-га раніцай пройдзе дзіцячая опера «Чароўная музыка». 22 красавіка адбудзецца вечарына аднаактовых балетаў — у праграме «Вясна свяшчэнная» Стравінскага і «Карміна Бурана» Орфа. 23-га прагучыць опера «Тоска».

На Вялікай сцэне Тэатра імя Янкі Купалы 17 красавіка пройдзе «Ромул Вялікі», 18-га — «Умовы дыктуе жанчына», 22-га — «Інтымны тэатр Міровіча», 23-га — «Ажаніцца — не журыцца». А на Малой купалаўскай сцэне 18-га «Смех лангусты», 22-га — «Парфён і Аляксандра», 23-га — «Чароўная ноч». Рускі тэатр прапануе паглядзець 17 красавіка «Амфітрыён», 18-га — «Хрыстос і антыхрыст», 21-га пройдзе «Ад'ютант Ша Яго Вялікасці», 22-га — «Мадам, месье і...», 23-га — «Цяжкія людзі, або Жаніх з Ерусаліма». Таксама 23 красавіка на Малой сцэне пройдзе «Вячэра».

На «Вольнай сцэне» 18 красавіка пройдзе «Дзіця з Батлеема», 21-га — «Узлёт Артура Уі...», 23-га — «Развітанне з радзімай». Маладзёжны тэатр запрашае паглядзець 17 і 18 красавіка «Сакрэт Шахразады». Тэатр-студыя кінаакцёра прапануе 17-га «Міленькі ты мой», 18 і 19 красавіка — «Таланты і паклоннікі», 21 і 22 — «Выкраданне Алены», 23-га — «Каханне смешнага чалавека».

КАНЦЭРТЫ

У Канцэртнай зале філармоніі 17 красавіка выступяць турэцкія музыканты Шэфіка Кутлуэр (флейта) і Меліха Доўдуял Аўгусцій (фартэпіяна). 18-га тут адбудзецца канцэрт Дзяржаўнага акадэмічнага сімфанічнага аркестра Беларусі, салісты — навучэнцы Рэспубліканскага музычнага каледжа пры Беларускай акадэміі музыкі. 22-га ў Канцэртнай зале адбудзецца сапраўднае свята духавых інструментаў — выступяць духавы аркестр Беларускай акадэміі музыкі «Фанфары Беларусі», камерны духавы аркестр Рэспубліканскага музычнага каледжа, а таксама масквічка Маргарыта Шапашнікава (саксафон) і яе вучні — квартэт саксафаністаў. 23 красавіка Канцэртная зала філармоніі прадстаўляе прэм'еру Месы Ф.Новавейскага, выканаўцы — камерны хор *Sonorus* і К.Шараў (арган).

МАНДАЛІНА І ГІТАРА

Міжнародныя дні мандалінна-гітарнай музыкі ў Мінску будуць адзначаныя шэрагам цікавых канцэртаў. Сёння, 17 красавіка, у 14:30 будуць выступаць разам нямецкі аркестр «Вэтбэрген» і ансамбль народных інструментаў Мінскага музычнага вучылішча (канцэрт адбудзецца ў музычным вучылішчы). Сёння ж у 18:30 аркестр «Вэтбэрген» выступіць у Доме дружбы, а саліраваць будзе вядомы віртуоз мандаліны і домры, народны артыст Расіі Вячаслаў Круглоў (Масква).

18 красавіка госцем Мінскага клуба гітарыстаў (які размяшчаецца ў Палацы культуры МАЗа) будзе Марко Вайуззо (Германія), пачатак ягонага выступлення а 15-й гадзіне. Таксама 18-га пройдзе вечарына «Мандалінныя прэм'еры» — выканаўца Вячаслаў Круглоў, месца правядзення — Зала камернай музыкі, пачатак а 19-й гадзіне.

ГАСТРОЛІ

З 17 красавіка пачынаюцца двухтыднёвыя гастролі ў Мінскім цырку экзатычнага шоу з Бангладэш «Магія Усходу». У праграме — выступленні экзатычных выхаванцаў дрэсіроўшчыка Ульфата Кабіра. Квіткі каштуюць ад 60 да 105 тысячаў рублёў.

23 красавіка ў канцэртнай зале «Мінск» выступіць аўтар і выканаўца песень Мікалай Трубач. Ягоная праграма называецца «Навучыся граць на гітары», пачынаецца а 19-й гадзіне, квіткі каштуюць 60—600 тысячаў рублёў.

Ганна ШЫМЕЛЕВІЧ

ПАНЯДЗЕЛАК

20 КРАСАВІКА

БТ
16.00 «Я рисую». 16.15 Потребительская корзина. 16.30 Регион. 17.05 Концертный сезон. 17.30 Гости в дом. Православная Пасха. 18.00, 00.20 Новости. 18.20 «Дела судейские». 19.15 Белорусский хит-парад. 19.20 «Сегодня с вами...»Протоиерей Минского кафедрального собора отец Сергий Гордун. 20.00 «Морской бой». 20.40 Колыбельная. 21.00 Панорама. 21.55 «Смеяться – не грех». 22.15 «В добрый час!». Х/ф. 23.50 Третий тайм.

ОРТ
17.00, 00.00 Новости. 17.20 «Роковое наследство». 18.00 Погода. 18.05 Час пик. 18.30 Угадай мелодию. 19.00 «Человек в маске». 19.45 Спокойной ночи, малыши! 20.00 Время. 20.40 «Ермак». Х/ф. 3-я с. 21.55 Э.Радзинский.»Гибель поэтов в России». Ч.1-я. 22.40 «Синдбад». Х/ф. 00.10 Программа передач.

РОССИЯ
16.00, 19.00, 22.55 Вести. 16.30 «Это Москва». Д/ф. 16.40 Прогноз погоды. 16.45 Кроссворд. 17.15 «Обыкновенный герой». Х/ф. 19.25 Подробности. 19.45 «Санта-Барбара». 20.45 «Идиот». Х/ф. 23.15 Дежурная часть. 23.30 Сиреневый туман. 00.10 Автошоу. 00.50 Прогноз погоды.

КУЛЬТУРА
15.00, 17.00 Новости. 15.05 «Путешествие во времени». 15.50 Божественное пение. 16.15 За рамками портрета. 16.20 Живое дерево ремесел. 16.25 «Лукоморье». 16.45 Компьютер. 17.05 «2003». К 300-летию Санкт-Петербурга. 17.15 Международное обозрение. 17.45 «Сокровища Петербурга». 18.00 Док. фильмы. 18.40 Чудо-сказка. 18.55, 23.00 Новости культуры. 19.15 Концерт Д.Хворостовского. 20.05 «Поэтические позвонки». 20.20 «Не хлебом единым». 20.45 После новостей... 21.05 «Убийство». Х/ф. 23.20 Программа передач.

НТВ
15.00 Сегодня днем. 15.20 «Улица Сезам». 15.50 «Любовь и тайны Сансет Бич». 16.40 «Итоги века». Д/ф. 17.10 Впрок. 17.20 Криминал. 17.35 Футбольный клуб. 18.00, 21.00 Сегодня вечером. 18.40 Герой дня. 19.00 «Ребенок напрокат». Х/ф. 20.40 «Куклы». 21.50 «Крутой Уокер». 22.40 Сегоднячко. 23.15 Сегодня в полночь. 23.40 Синемания: все о кино.

НТВ+

НАШЕ КИНО
09.00, 19.30 «Графиня де Монсоро». 09.55 «Эскадрон гусар летучих». 12.35 «Вся королевская рать». 3-я с. 13.35 «Петр Первый». 2 серии. 16.50 Новости кино. 17.00 «Люди и манекены». 18.15 Новости кино. 18.25 «Добро пожаловать, или Посторонним вход воспрещен!» 20.25 «Москва слезам не верит». 2 серии. 22.45 Завтра в программе.

МИР КИНО
09.30 Сегодня в программе. 09.35 «Стэнли и его женщины». 2-я с. 10.30 «Последствие. Испытание любви». С. 12.00 «Конан-варвар». 14.05 «Возвращение в «Голубую лагуну». Д-13. 15.40 «Гладиатор». Д-17. 17.20 «Доктор Элеонор Бромвелл». 6-я с. 18.15 Новости кино. 18.25 «Конан-разрушитель». С. 20.05 «Суперложь». Д-13. 21.30 «Бульвар». Д-17. 23.10 «Дикие сердца». Д-17.

СПОРТИВНЫЙ КАНАЛ
06.00 Итоги. Спорт. 06.30 Уроки. 06.45 Аэробика. 07.10 Шахматное обозрение. 07.40 Большой ринг. 08.55 Футбол. Чемпионат Италии. 10.50 Новости. 11.05 Аэробика. 11.30 «Мир паруса». 12.00 Баскетбол. Чемпионат НБА. 14.00 Новости. 14.15 Уроки. 14.30 «Щит и мяч». 15.00 Звезды мирового спорта. 15.25 «Железный фактор». 15.55 Золотой фонд. 17.15 Хоккей. Кубок России. 19.45 Новости. 20.00 Программа передач. 20.05 Футбол. Чемпионат Германии. 21.05 Легкая атлетика. 23.50 Новости.

МУЗЫКА
07.00, 13.00, 19.00 Прогноз погоды. 07.05, 08.00, 10.00, 11.00, 13.05, 14.00, 16.00, 17.00, 19.05, 20.00, 22.00, 23.00 Русский час с «Виршами». 09.00 Жизнь за бугром. 12.00 «Терем хит-парад». 15.00 «Ваши письма». 18.00, 21.00, 00.00 Музыка из-за бугра.

8-Й КАНАЛ
18.00 Программа К.Копланда. 18.30 «Пострелята». 18.45 Today. 19.15 «Геркулес – легендарное путешествие». Х/ф. 20.00 Аэробика. 20.30 Мультфильм. 20.40 Автомобили и запчасти. 20.45 «Остаться в живых». Д/ф. 21.45 «Палитры». 22.15 «Сила-98». Х/ф.

АЎТОРАК

21 КРАСАВІКА

БТ
07.00 Доброе утро, Беларусь! 08.00, 13.00, 15.00, 18.00, 24.00 Новости. 08.15 «Сегодня с вами...» Протоиерей Минского кафедрального собора отец Сергий Гордун. 08.50 Музыкальный антракт. 09.05 ТВ – школе. Изобразительное искусство. 7-й класс. 09.35 Компьютерный полигон. 09.55 Бездельник. 10.25 Туробъектив. 10.50, 18.20 «Дела судейские». 12.25 «А музыка звучит...» 13.15 «Остров Серафимы». Х/ф. 14.35 «Макаенка, 9». 15.15 Видеокурс французского языка. 15.45 ТВ – школе. Белорусская литература. 11-й класс. 16.30 Уроки Н.Новожиловой. 17.00 Параграф. 17.25 Многоголосие. 19.15 Белорусский хит-парад. 19.25 «Сегодня с вами...» Заместитель министра предпринимательства и инвестиций А.Ахремчук. 20.05 Музыкальный салон с Э.Езерской. 20.40 Колыбельная. 21.00 Панорама. 21.55 «Смеяться – не грех». 22.15 «В профиль и анфас». Х/ф. 23.40 Международные спортивные новости. 00.15 Белорусский КВН в Казани.

ОРТ
08.00, 11.00, 14.00, 17.00, 22.45 Новости. 08.15, 17.20 «Роковое наследство». 09.00 «Человек в маске». 09.45 Смехопанорама. 10.20 Домашняя библиотека. 10.30 Угадай мелодию. 11.15 «Вместе». 14.20 Мультсериал «Волшебник страны Оз». 14.55 Счастливый случай. 15.40 «Новые приключения Робин Гуда». 16.10 ...До шестнадцати и старше. 16.30 Вокруг света. 18.00 Погода. 18.05 Час пик. 18.30 Угадай мелодию. 19.00 Тема. 19.45 Спокойной ночи, малыши! 20.00 Время. 20.40 «Ермак». Х/ф. 4-я с. 21.55 Э.Радзинский. «Гибель поэтов в России». Ч.2-я. 22.55 «Отряд «Ловцы кошек». Х/ф. 00.25 Программа передач.

РОССИЯ
13.00, 16.00, 19.00, 22.30 Вести. 13.30 «Женщина в белом». Х/ф. 14.30 «Маленький бродяга». 14.50 «Арабелла». Х/ф. 16.30 «Это Москва». Д/ф. 16.45 Прогноз погоды. 16.50 Любовь с первого взгляда. 17.20 «Криминальный квартет». Х/ф. 19.25 Подробности. 19.45 «Санта-Барбара». 20.45 Шведские хоккейные игры. Сборная России – Сборная Швеции. 23.30 Дежурная часть. 23.45 Горячая десятка. 00.40 Прогноз погоды.

КУЛЬТУРА
07.00 Программа передач. 07.05, 13.00, 19.30, 23.00 Новости культуры. 07.20 Док. фильмы. 08.00 «Сокровища Петербурга». 08.15 «Фотографии на память». 09.00, 11.00, 15.00, 17.00 Новости. 09.05 «Человек, который много знал». Х/ф. 10.25 «Вечные образы искусства». 11.05 «Сад искусств». 11.30 Программа передач. 11.35 Музыкальный экспромт. 11.50 «Кумиры». 12.15 Русская вилла в центре Рима. 13.15 «Без визы». 13.35 «Посольские вечера». 14.15 Я садовником родился... 14.30 Ноу хау. 14.45, 19.50 «Поэтические позвонки». 15.05 «Путешествие во времени». 16.05 «Видеопоэзия». 16.20 Живое дерево ремесел. 16.25 «Лукоморье». 16.45 Компьютер. 17.05 «2003». 17.10 «Русская усадьба». 17.35 Чарли Чаплин. Передача 2-я. 18.00 Док. фильмы. 18.55 Романсиада-98. 19.15 Чудо-сказка. 20.05 «Золотые голоса мира в Москве». 20.30 «Заметки о театре». 20.45 После новостей... 21.05 «Человек, который много знал». Х/ф. 22.20 «Культтовары». 23.25 Программа передач.

НТВ
05.00, 09.00 Сегодня утром. 08.05, 21.50 «Крутой Уокер». 09.15 «Чистосердечное признание». 09.35 «Русский век». 10.00 «Криминальная Россия. Современные хроники». Д/ф. 10.30 «Я и моя собака». 11.00, 13.00, 15.00 Сегодня днем. 11.15 Погода. 11.25 «Старый телевизор». 13.15 «Последнее дело Вареного». Х/ф. 14.35 Мультсериал «Назад в будущее». 15.20 «Улица Сезам». 15.50 «Любовь и тайны Сансет Бич». 16.40 «Итоги века». Д/ф. 17.10 Впрок. 17.20 Криминал. 17.35 Футбольный клуб. 18.00, 21.00 Сегодня вечером. 18.40 Герой дня. 19.00 «Мой новый пистолет». Х/ф. 22.40 Сегоднячко. 23.15 Сегодня в полночь. 23.40 «Сумерки». 00.05 «Байки из склепа».

НТВ+

НАШЕ КИНО
09.00, 20.00 «Графиня де Монсоро». 09.55 «Добро пожаловать, или Посторонним вход воспрещен!» 11.05 «Москва слезам не верит». 2 серии. 13.25 Новости кино. 13.35, 17.00 «Люди и манекены». 14.50 «Пеппи – Длинный чулок». 2 серии. 18.15 «Двадцать дней без войны». 19.50 Новости кино. 20.55 «Система «Ниппель». 21.30 «День обаятельного человека». 22.45 Завтра в программе.

МИР КИНО
09.30 Сегодня в программе. 09.35, 17.10 «Доктор Элеонор Бромвелл». 6-я и 7-я с. 10.30 «Дикие сердца». Д-17. 12.20 Новости кино. 12.30 «Суперложь». Д-13. 13.55 «Бульвар». Д-17. 15.30 «Конан-разрушитель». С. 18.05 «Стрелки». Д-13. 19.40 Новости кино. 19.50 «Волчица». 21.35 «Доказательство любви». Д-17. 23.10 «Это был маленький мальчик». Д-13.

СПОРТИВНЫЙ КАНАЛ
06.00 Новости. 06.15 Уроки. 06.30 Аэробика. 06.55 «Железный фактор». 07.25 Футбол. Чемпионат Германии. 08.25 Хоккей. Кубок России. 11.00 Новости. 11.15 Аэробика. 11.40 Баскетбольное обозрение НБА. 12.20 «Вечер в парижском Дворце спорта «Берси». Автогонки на выживание. 13.55 Новости. 14.10 Уроки. 14.25 Power Week. Неделя НХЛ. 15.10 Футбол. Лига чемпионов. 17.15 «Рядом». Неспортивные новости. 17.45 Футбол. Чемпионат Испании. 18.15 Футбол. Чемпионат Англии. 19.10, 21.25 Баскетбол. Евролига. 21.20 Программа передач. 23.15 Новости. 23.30 Футбол. Чемпионат Испании. 00.00 Футбол. Чемпионат Англии.

МУЗЫКА
07.00, 13.00, 19.00 Прогноз погоды. 07.05, 08.00, 10.00, 11.00, 13.05, 14.00, 16.00, 17.00, 19.05, 20.00, 22.00, 23.00 Русский час с «Виршами». 09.00, 15.00, 18.00, 21.00, 00.00 Музыка из-за бугра. 12.00 «Русский час» с гостем в студии.

8-Й КАНАЛ
18.00 Программа К.Копланда. 18.30 «Пострелята». 18.45 Today. 19.15 «Геркулес – легендарное путешествие». Х/ф. 20.00 Музыкальная программа. 20.30 Мультфильм. 20.40 Отдых и туризм. 20.45 «Лабиринты любви». Х/ф. 21.45 Телемагазин. 22.00 «Невероятные приключения итальянцев в России». Х/ф.

СЕРАДА

22 КРАСАВІКА

БТ
07.00 Доброе утро, Беларусь! 08.00, 13.00, 15.00, 18.00, 23.45 Новости. 08.15 «Сегодня с вами...» Заместитель министра предпринимательства и инвестиций А.Ахремчук. 08.50 Автопарк. 09.05 ТВ – школе. Белорусская литература. 11-й класс. 09.45 Многоголосие. 10.15 Око. 10.40, 18.20 «Дела судейские». 11.30 Видимо-невидимо. 12.30 Акколада. 13.15 Спектакль «Хвост павлина». 15.15 Видеокурс французского языка. 15.45 «5 х 5». 16.15 «Куда пойти учиться?» 16.30 Пограничье. 17.00 Монолог. 17.30 Судьба моя и надежда. 19.15 Белорусский хит-парад. 19.20 «Сегодня с вами...» Председатель Несвижского райисполкома В.Дражин. 19.55 «Земля – космическая Мадонна». Видеозарисовка. 20.00 Королевская охота. 20.40 Колыбельная. 21.00 Панорама. 21.55 «Смеяться – не грех». 22.15 «Монастырь». Х/ф. 24.00 Темная комната. 00.25 Супербайк-98. Чемпионат мира.

ОРТ
08.00, 11.00, 14.00, 17.00, 22.45 Новости. 08.15, 17.20 «Роковое наследство». 09.00 Тема. 09.45 В мире животных. 10.25 Джентльмен-шоу. 11.15 «Вместе». 14.20 «Волшебник страны Оз». 14.45 Классная компания. 15.10 Зов джунглей. 15.40 «Новые приключения Робин Гуда». 16.10 ...До шестнадцати и старше. 16.30 Вокруг света. 18.00 Погода. 18.05 Час пик. 18.30 «Золотая лихорадка». 19.10 Человек и закон. 19.45 Спокойной ночи, малыши! 20.00 Время. 20.40 «Ермак». 5-я с. 21.55 Футбол. Сборная России – сборная Турции. 23.55 Программа передач.

РОССИЯ
06.30, 10.00, 16.00, 19.00, 22.45 Вести. 07.00 Дежурная часть. 07.15 Товары – почтой. 07.20 Медицинский вестник. 07.30 Деньги. 07.45 Графоман. 07.55 Православный календарь. 08.00 Маски-шоу. 08.45 Ваши любимые мелодии. 09.05, 19.45 «Санта-Барбара». 13.30 «Женщина в белом». 14.25 «Маленький бродяга». 14.55 «Арабелла». 15.55 Прогноз погоды. 16.30 «Это Москва». Д/ф. 16.45 На дорогах России. 17.05 Кроссворд. 17.30 «Комедия строгого режима». Х/ф. 19.25 Подробности. 20.45 «Петербургские тайны». 21.45 «Пуаро Агаты Кристи». Х/ф. 23.05 Дежурная часть. 23.20 Шведские хоккейные игры. Сборная Финляндии – Сборная России. 00.00 Живая коллекция. 00.55 Прогноз погоды.

КУЛЬТУРА
07.00 Программа передач. 07.05, 13.00, 19.30, 23.00 Новости культуры. 07.20 Док. фильмы. 08.15 «Русская усадьба». 08.40 Романсиада-98. 09.00, 11.00, 15.00, 17.00 Новости. 09.05 «Тридцать девять ступеней». Х/ф. 10.30 Чарли Чаплин. Передача 2-я. 11.05 Пасхальные песнопения. 11.30 Программа передач. 11.35 «Вампука – принцесса африканская». 12.20 Образ жизни. 12.45 «Без визы». 13.15 «Вариации на тему классики». 13.45 «Талант... и поклонники». 14.45 Вместе с Фафалей. 15.05 «Путешествие во времени». 16.10 «Видеопоэзия». 16.20 Живое дерево ремесел. 16.25 «Лукоморье». 16.45 Компьютер. 17.05 «2003». 17.10 Академия спорта. 17.30 «Петербургские портреты». 17.55 Программа передач. 18.00 Кто мы? 18.30 «О тех, кого любим и помним». 19.15 Чудо-сказка. 19.50 Остров А.Сокурова. 20.45 После новостей... 21.05 «Тридцать девять ступеней». Х/ф. 22.30 «Реквием». 23.20 Программа передач.

НТВ
05.00, 09.00 Сегодня утром. 08.05, 21.50 «Крутой Уокер». 09.15 Полицейские будни. 09.30 Герой дня без галстука. 10.00 Своя игра. 10.30 Куклы. 10.40 «Среда». 11.00, 13.00, 15.00 Сегодня днем. 11.15 Погода. 11.25 «Старый телевизор». 13.15 «Что у Сеньки было». Х/ф. 14.35 «Назад в будущее». 15.20 «Улица Сезам». 15.50 «Любовь и тайны Сансет Бич». 16.40 «Итоги века». Д/ф. 17.10 Впрок. 17.20 Криминал. 17.35 Футбольный клуб. 18.00, 21.00 Сегодня вечером. 18.40 Герой дня. 19.00 «В тумане». Х/ф. 22.40 Сегоднячко. 23.15 Сегодня в полночь. 23.40 «Люди под лестницей». Х/ф.

НТВ+

НАШЕ КИНО
09.00, 20.05 «Графиня де Монсоро». 09.55 «Двадцать дней без войны». 11.35 «Система «Ниппель». 13.10 Новости кино. 13.20, 17.00 «Люди и манекены». 14.35 «Подкидыш». 15.45 «Молчание доктора Ивенса». 18.05 «Весна». 19.45 Новости кино. 19.55 «Пес Барбос и необычный кросс». 21.00 «Соучастие в убийстве». 22.35 Завтра в программе.

МИР КИНО
09.30 Сегодня в программе. 09.35, 17.05 «Доктор Элеонор Бромвелл». 7-я и 8-я с. 10.30 «Это был маленький мальчик». Д-13. 12.00 Новости кино. 12.10 «Стрелки». Д-13. 13.45 «Волчица». 15.30 «Доказательство любви». Д-17. 18.00 «Боевые крысы». Д-13. 19.35 Новости кино. 19.45 «Зигомар. Испанский ниндзя». Д-13. 21.15 «Вуду». Д-17. 22.45 Викторина «Угадай кино».

СПОРТИВНЫЙ КАНАЛ
06.00 Новости. 06.15 Уроки. 06.30 Аэробика. 06.55 Футбол. Чемпионат Испании. 07.25, 09.25 Баскетбол. Евролига. 08.55 «Рядом». Неспортивные новости. 11.00 Новости. 11.15 Аэробика. 11.40 Золотой фонд. 12.55 Футбол. Чемпионат Англии. 13.50 Уроки. 14.05 Новости. 14.20 Футбол. Лига чемпионов. 16.20 Шахматное обозрение. 16.55 Зимние экстремальные игры. 18.40 «Акваспорт». 19.10 Футбол. Чемпионат Италии. 20.00 Новости. 20.15 Программа передач. 20.20 Футбол. Чемпионат Бразилии. 22.10 «Спортивные танцы». 23.05 Новости. 23.20 Футбол. Чемпионат Италии. 00.10 «Акваспорт».

МУЗЫКА
07.00, 13.00, 19.00 Прогноз погоды. 07.05, 08.00, 10.00, 11.00, 13.05, 14.00, 16.00, 17.00, 19.05, 20.00, 22.00, 23.00 Русский час с «Виршами». 09.00, 12.00, 15.00, 18.00, 00.00 Музыка из-за бугра. 21.00 Жизнь за бугром.

8-Й КАНАЛ
18.00 Программа К.Копланда. 18.30 «Пострелята». 18.45 Today. 19.15 «Геркулес – легендарное путешествие». 20.00 Аэробика. 20.30 Мультфильм. 20.45 «Лабиринты любви». Х/ф. 21.45 Формула безопасности. 22.10 Медицина и здоровье. 22.15 «Сломанные прутья». Х/ф.

ЧАЦВЕР

23 КРАСАВІКА

БТ
07.00 Доброе утро, Беларусь! 08.00, 13.00, 15.00, 18.00, 00.05 Новости. 08.15 «Сегодня с вами...» Председатель Несвижского райисполкома В.Дражин. 08.50 Премьера песни. 09.05 Усадьба. 09.35 Королевская охота. 10.10 Гости в дом. 10.40, 18.20 «Дела судейские». 11.30 Чемпионат Европы по греко-римской борьбе. 12.30 Музыка без границ. 13.15 «Африканская охота». Х/ф. 14.00 «Песню берите с собой». 15.15 ТВ – школе. История Беларуси. 5-й класс. 15.45 Все про все. 16.10 «Радужный хоровод». Дневник IV Республиканского фестиваля художественного творчества воспитанников детских домов и школ-интернатов. Могилевская область. 16.30 Педагогический экран. 17.00 Четвертое измерение. 17.25 Концертный сезон. 19.10 Белорусский хит-парад. 19.20 «Сегодня с вами...» Заместитель директора Института физики Национальной академии наук Беларуси академик Анатолий Рубинов. 20.00 Сделано в Беларуси. 20.15 Криминальная хроника. 20.40 Колыбельная. 21.00 Панорама. 21.55 «Смеяться – не грех». 22.15 «Бравые парни». Х/ф. 23.35 Крок. 00.20 Акколада. 00.50 Дневник чемпионата Европы по греко-римской борьбе.

ОРТ
08.00, 11.00, 14.00, 17.00, 23.15 Новости. 08.15, 17.20 «Роковое наследство». 09.05 Человек и закон. 09.40 Пока все дома. 10.15 Домашняя библиотека. 10.25, 18.30 «Эти забавные животные». 11.15 «Вместе». 14.20 «Невероятные приключения Джонни Квеста». 14.45 Классная компания. 15.15 Волшебный мир, или Синема. 15.40 «Новые приключения Робин Гуда». 16.10 ...До шестнадцати и старше. 16.30 Вокруг света. 18.00 Погода. 18.05 Час пик. 19.05 «В поисках утраченного». 19.45 Спокойной ночи, малыши! 20.00 Время. 20.40 «Все меры предосторожности». Х/ф. 22.45 «Каскадеры. Мир трюков». 23.25 Программа передач.

РОССИЯ
06.30, 10.00, 16.00, 19.00, 22.45 Вести. 07.00 Дежурная часть. 07.15 Товары – почтой. 07.20 Мир здоровья. 07.30 Деньги. 07.45 Графоман. 07.55 Православный календарь. 08.05 Вовремя. 08.35 Сам себе режиссер. 09.05, 19.45 «Санта-Барбара». 13.30 «Женщина в белом». 14.30 «Маленький бродяга». 14.55 «Арабелла». 15.55 Прогноз погоды. 16.30 «Это Москва». Д/ф. 16.40 Любовь с первого взгляда. 17.10 «Стремительная и сексуальная». Х/ф. 19.25 Подробности. 20.45 «Петербургские тайны». 21.50 «Притворщик». Х/ф. 23.05 Дежурная часть. 23.20 Подиум д'арт. 23.45 Лучшие игры НБА. 00.25 Питерский рок-фестиваль-96. 01.15 Прогноз погоды.

КУЛЬТУРА
07.00 Программа передач. 07.05, 13.00, 19.30, 23.00 Новости культуры. 07.20 «Вампука – принцесса африканская». 08.05 «Вариации на тему классики». 08.40 Академия спорта. 09.00, 11.00, 15.00, 17.00 Новости. 09.05 «Секретный агент». Х/ф. 10.30 Голоса старого дома. 11.05 «Евгений Лебедев». 11.30 Программа передач. 11.35 «Театр моей памяти». 12.00 «Старосветские помещики». 12.45 «Рыбы, птицы, звери...» 13.15 К.Дебюсси. Три ноктюрна. 13.45 «Без визы». 14.00 «Жены гениев». 14.35 «Ручьи, где плещется форель». Спектакль. 15.05 «Вий». Х/ф. 16.20 Живое дерево ремесел. 16.25 «Лукоморье». 16.45 Компьютер. 17.05 «2003». 17.10 Авангард. 17.30 «Парадоксы истории». 18.00 Новое кино. 18.25 «Красный сарафан». 18.40, 19.50 «Избранное-2000». Ч.1-я и 2-я. 19.15 Чудо-сказка. 20.45 После новостей... 21.05 «Секретный агент». Х/ф. 22.30 «Апокриф». 23.20 Программа передач.

НТВ
05.00, 09.00 Сегодня утром. 08.05, 21.50 «Крутой Уокер». 09.15 «Ключи от форта Байяр». 10.40 Мультфильмы. 11.00, 13.00, 15.00 Сегодня днем. 11.15 Погода. 11.25 «Старый телевизор». 13.15 «Я сама». Х/ф. 14.35 «Назад в будущее». 15.20 «Улица Сезам». 15.50 «Любовь и тайны Сансет Бич». 16.40 «Итоги века». Д/ф. 17.10 Впрок. 17.20 Криминал. 17.35 Хоккейный клуб. 18.00, 21.00 Сегодня вечером. 18.40 Герой дня. 19.00 «Операция «Ы» и другие приключения Шурика». 22.40 Сегоднячко. 23.15 Сегодня в полночь. 23.40 Баскетбол. Чемпионат NBA. 23.55 «Байки из склепа».

НТВ+

НАШЕ КИНО
09.00, 19.50 «Графиня де Монсоро». 09.55 «Соучастие в убийстве». 11.30 «Весна». 13.15 «Пес Барбос и необычный кросс». 13.25, 17.00 «Люди и манекены». 14.30 Новости кино. 14.40 «Анна Каренина». 2 серии. 18.20 «Запасной игрок». 19.40 Новости кино. 20.40 «Неживой зверь». 21.00 «Время желаний». 22.35 Завтра в программе.

МИР КИНО
09.30 Сегодня в программе. 09.35, 17.05 «Доктор Элеонор Бромвелл». 8-я и 9-я с. 10.30 Новости кино. 10.40 «Боевые крысы». Д-13. 12.15 «Вуду». Д-17. 13.45 Фильм-загадка. 15.25 «Зигомар. Испанский ниндзя». Д-13. 16.55 Новости кино. 18.00 «Меченый». Д-17. 19.40 «Без тени сомнения». 21.25 «Луна стрелка». Д-13. 22.55 «Стрип-клуб на бульваре Сансет». Д-17.

СПОРТИВНЫЙ КАНАЛ
06.00 Новости. 06.15 Уроки. 06.30 Аэробика. 06.55 Футбол. Чемпионат Италии. 07.45 «Акваспорт». 08.15 Футбол. Чемпионат Бразилии. 10.05 «Спортивные танцы». 11.00 Новости. 11.15 Аэробика. 11.40 Зимние экстремальные игры. 13.25 «Акваспорт». 14.00 Новости. 14.15 Уроки. 14.30 Настольный теннис. Международный турнир. 16.30 Звезды мирового спорта. 16.50 Футбол. Чемпионаты стран Латинской Америки. 17.15 Хоккей. Кубок России. 19.45 Новости. 20.00 Программа передач. 20.05, 21.25 Баскетбол. Евролига. 23.15 Новости. 23.30 «Теннис АТР».

МУЗЫКА
07.00, 13.00, 19.00 Прогноз погоды. 07.05, 08.00, 10.00, 11.00, 13.05, 14.00, 16.00, 17.00, 19.05, 20.00, 22.00, 23.00 Русский час с «Виршами». 09.00 Жизнь за бугром. 10.45, 16.45, 22.45 Культурные новости. 12.00, 15.00, 18.00, 21.00, 00.00 Музыка из-за бугра.

8-Й КАНАЛ
18.00 Программа К.Копланда. 18.30 «Пострелята». 18.45 Today. 19.15 «Геркулес – легендарное путешествие». 20.00 Новости «К-видео». 20.30 Мультфильм. 20.40 Медицина и здоровье. 20.45 «Лабиринты любви». Х/ф. 21.45 Телемагазин. 22.00 «Продолжение слушайте завтра». Х/ф.

ПЯТНІЦА

24 КРАСАВІКА

БТ
07.00 Доброе утро, Беларусь! 08.00, 13.00, 15.00, 18.00, 00.25 Новости. 08.15 «Сегодня с вами...» Заместитель директора Института физики Национальной академии наук Беларуси А. Рубинов. 08.55 Музыкальный антракт. 09.05 ТВ – школе. История Беларуси. 5-й класс. 09.35 Потребительская корзина. 09.50 «Зеленый бор». Д/ф. 10.10 Судьба моя и надежда. 10.40, 18.20 «Дела судейские». 11.30 Чемпионат Европы по греко-римской борьбе. 12.30 «А музыка звучит...» 13.10 «Забытые вещи». Х/ф. 14.25 Окружающая среда. 15.15 Видеокурс французского языка. 15.50 «Переход». 16.15 «Миг, жизнь освещающий». Телеочерк. 16.35 Белорусский меридиан. 17.00 Уроки Н.Новожиловой. 17.30 «Чернобыльские умельцы в Минске». Д/ф. 19.15 Белорусский хит-парад. 19.25 «Сегодня с вами...» Художник И.Клименко. 20.05 Бездельник. 20.40 Колыбельная. 21.00 Панорама. 21.55 «Смеяться – не грех». 22.15 «Белый шквал». Х/ф. 00.40 Автопарк. 00.50 Дневник чемпионата Европы по греко-римской борьбе.

ОРТ
08.00, 11.00, 14.00, 17.00, 23.00 Новости. 08.15, 17.20 «Роковое наследство». 09.10 Клуб путешественников. 09.55 Смак. 10.15 Домашняя библиотека. 10.25 Играй, гармонь любимая! 11.15 «Вместе». 14.20 «Ослиная шкура». Х/ф. 15.55 «Улица Сезам». 16.25 «50 х 50». 18.05 Погода. 18.10 Здоровье. 18.45 Поле чудес. 19.45 Спокойной ночи, малыши! 20.00 Время. 20.40 «Смерть в оранжерее». Х/ф. 22.15 Взгляд. 23.15 «Любовный недуг». Х/ф. 01.20 Программа передач.

РОССИЯ
06.30, 10.00, 16.00, 19.00, 22.30 Вести. 07.00 Дежурная часть. 07.15 Товары – почтой. 07.20 Мир здоровья. 07.30 Деньги. 07.45 Графоман. 07.55 Православный календарь. 08.00 «Голубая роза». Х/ф. «Пауки». Д/ф. 08.30 «Бродвей нашей юности». Д/ф. 09.05, 19.45 «Санта-Барбара». 13.30 «Женщина в белом». 14.30 «Маленький бродяга». 14.50 «Арабелла». 15.55 Прогноз погоды. 16.30 «Это Москва». Д/ф. 16.50 Кроссворд. 17.20 «Менялы». Х/ф. 19.25 Подробности. 19.40 Шведские хоккейные игры. Сборная Чехии – сборная России. 22.50 Спортивная гимнастика. Чемпионат Европы. 00.48 Прогноз погоды.

КУЛЬТУРА
07.00 Программа передач. 07.05, 13.00, 19.30, 23.00 Новости культуры. 07.20 Авангард. 07.35 «Талант... и поклонники». 08.35 В пустынном времени столкнулись знак и слово. 09.00, 11.00, 15.00, 17.00 Новости. 09.05, 21.30 «Молодой и невиновный». Х/ф. 10.25 «Жены гениев». 11.05 Царскосельская карусель. 11.30 Программа передач. 11.35 «Поэтические позвонки». 11.50 Спектакль «Милый лжец». 14.10 Судьба офицера. 14.30 Кредо. 14.45 Вместе с Фафалей. 15.05 «Вечера на хуторе близ Диканьки». Х/ф. 16.15 «Без визы». 16.25 «Лукоморье». 16.45 Компьютер. 17.05 «Наследники Шаляпина». 17.45 Пять вечеров. 18.00 «Парижский журнал». 18.30 «Певческие бьеннале». 19.05 «Народные умельцы». 19.15 Чудо-сказка. 19.50 К 70-летию Ю.Яковлева. 20.30 «Pro memoria». История в картинках. 20.45 После новостей... 21.05 Диспут по поводу... 22.50 Зажгите свечи. 23.20 Программа передач.

НТВ
05.00, 09.00 Сегодня утром. 08.05 Намедни-79. 09.15 «Операция «Ы» и другие приключения Шурика». 10.50 Мультфильмы. 11.00, 13.00, 15.00 Сегодня днем. 11.15 Погода. 11.25 «Старый телевизор». 13.15 «Праздник Святого Йоргена». Х/ф. 14.35 «Назад в будущее». 15.20 «Устами младенца». 15.50 «Любовь и тайны Сансет Бич». 16.40 «Итоги века». Д/ф. 17.10 Впрок. 17.20 Криминал. 17.35 Футбольный клуб. 18.00, 21.00 Сегодня вечером. 18.40 Герой дня. 19.00 «Версия полковника Зорина». Х/ф. 20.40 «Куклы». 21.35 «Эти глаза в спальне». Х/ф. 23.15 «Империя страсти». 23.55 «Байки из склепа».

НТВ+

НАШЕ КИНО
09.00, 18.35 «Графиня де Монсоро». 09.55 «Запасной игрок». 11.15 «Время желаний». 12.50 «Люди и манекены». 14.10 Новости кино. 14.20 «Бесприданница». 15.40 «Уснувший пассажир». 17.00 «Алешкина любовь». 18.25 Новости кино. 19.25 «Однажды двадцать лет спустя». 20.40 «Соломенная шляпка». 2 серии. 22.45 Завтра в программе.

МИР КИНО
09.30 Сегодня в программе. 09.35, 17.10 «Доктор Элеонор Бромвелл». 9-я и 10-я с. 10.30, 19.45 Календарь «Мира кино». 10.35 «Мужчина в красном ботинке». С. 12.05 Новости кино. 12.15 «Меченый». Д-17. 13.50 «Без тени сомнения». 15.35 «Луна стрелка». Д-13. 18.05 Новости кино. 18.15 «Мужчина в красном ботинке». С. 19.50 «Двое в городе». Д-13. 21.25 «Язык тела». Д-17. 23.05 «Мосты округа Мэдисон».

СПОРТИВНЫЙ КАНАЛ
06.00 Новости. 06.15 Уроки. 06.30 Аэробика. 06.55, 08.40 Баскетбол. Евролига. 08.15 Футбол. Чемпионаты стран Латинской Америки. 10.35 «Теннис АТР». 11.00 Новости. 11.15 Аэробика. 11.40 «Европейская футбольная неделя». 13.30 Удивительные игры народов мира. 14.00 Новости. 14.15 Уроки. 14.30 Золотой фонд. 15.45 «Теннис АТР». 16.30 Тайский бокс. 17.15 Хоккей. Кубок России. 19.45 Новости. 20.00 Программа передач. 20.05 Power week. Неделя НХЛ. 20.55 Футбол. Чемпионат Германии. 22.50 Новости. 23.05 «Щит и мяч». 23.35 Power week. Неделя НХЛ. 00.20 Тайский бокс.

МУЗЫКА
07.00, 13.00, 19.00 Прогноз погоды. 07.05, 08.00, 10.00, 11.00, 13.05, 14.00, 16.00, 17.00, 19.05, 20.00, 22.00, 23.00 Русский час с «Виршами». 09.00, 12.00, 15.00, 00.00 Музыка из-за бугра. 10.45, 16.45, 20.45 Культурные новости. 18.00 «Ваши письма». 21.00 «Терем-хит-парад».

8-Й КАНАЛ
18.00 Программа К.Копланда. 18.30 «Двое – я и моя тень». Х/ф. 20.00 Аэробика. 20.30 Мультфильм. 20.40 Автомобили и запчасти. 20.45 «Лабиринты любви». Х/ф. 21.45 Спорт-action. 22.10 Отдых и туризм. 22.15 «Чудовище». Х/ф.

Мадмуазэль спявала блюз у Мінску

Учора ў сталічнай канцэртнай зале «Мінск» адбыўся канцэрт вядомай французскай спявачкі Патрысіі Каас.

Спявачка прадстаўляла сваю апошнюю праграму *Tour de Charme*, з якой збіраецца абʼехаць паўсвета. Дарэчы, гэтая праграма можа сапраўды стаць для яе апошняй. Як паведамілі арганізатары канцэрта, пасля заканчэння турнэ Патрысія Каас збіраецца перарваць сваю карʼеру спявачкі, каб нарадзіць дзіця і прысвяціць сябе кіно. Ці вернецца яна потым на эстраду, пакуль што невядома.

Патрысія Каас прыляцела ў аэрапорт «Мінск-1» у сераду ў 14:30 спецыяльным рэйсам з Санкт-Пецярбурга. Разам з ёю ў Мінск прыбыла яшчэ каманда з 24 чалавек: музыкі, тэхнікі — усе тыя, хто забяспечвае правядзенне канцэрта.

Пасялілася Патрысія ў гатэлі «Планета». Яна яшчэ ніколі не была ў Беларусі, і таму гэты дзень — 15 красавіка — спецыяльна прысвяціла знаёмству з Мінскам. Спявачка наведала гарвыканкам і Беларускі музычны ліцэй пры Акадэміі музыкі. А палове восьмай вечара выступіла ў прамым эфіры радыё «Бі-Эй». А позна ўвечары Патрысія Каас адпачывала ў мінскім дыска-клубе «Юла» — кветкі «на адпачынак з Каас» разышліся яшчэ загадзя.

Учора Патрысію Каас прыняў Аляксандр Лукашэнка. Невядома, пра што ішла размова французскай «зоркі» з «зоркай» беларускай, але гэта ўжо не першая «зорная сустрэча» — прэзідэнт і спявачка пазнаёміліся яшчэ летась, на святкаванні 850-годдзя Масквы.

А потым быў канцэрт. Самыя танныя кветкі каштавалі 1 мільён рублёў, самыя дарагія — 10 мільёнаў. Але гэта не спыніла прыхільнікаў Патрысіі. Як паведамілі прадстаўнікі кампаніі «Класс-клуб ДжасКрафт», якая прывезла Каас у Мінск, такія высокія кошты квіткоў звязаныя з некаторымі арганізацыйнымі цяжкасцямі — спачатку планавалася правесці канцэрт у мінскім Палацы спорту, але літаральна ў апошні момант высветлілася, што Палац спорту не гатовы. Таму давялося ладзіць канцэрт у зале «Мінск» — іншых пляцовак, на якія можна запрасіць «зорак», у нашай сталіцы няма. А месцаў у «Мінску» ў 5 разоў менш, чым у Палацы спорту. У выніку квіткі на Патрысію каштавалі ў нас у два разы больш, чым у Маскве і Санкт-Пецярбургу, і гэта пры тым, што жыццёвы ўзровень у гэтых гарадах куды вышэйшы, чым у Мінску.

Сёння ў 14:00 пасля ланчу ў рэстаране «Іспанскі куток» французская зорка ў суправаджэнні эскорта ДАІ адбывае ў Вільнюс, дзе ўжо ў 17:00 пачынаецца яе выступленне на сцэне мясцовага Палаца спорту.

Расціслаў ПЕРМЯКОЎ

На здымку: Патрысія Каас са сваёй аховай.

«Воплі Відоплясова» далёка чуваць

У Мінск прыязджаюць «Воплі Відоплясова» — адзін з найбольш вядомых і папулярных украінскіх гуртоў.

Гэтага канцэрта мінскія аматары «Вопляў Відоплясова» чакалі даўно, але кожны раз нешта ім перашкаджала прыехаць у Мінск, і гастролі адмяняліся. Цяпер, здаецца, усё ў парадку, і сёння а сёмай гадзіне вечара ў канцэртнай зале «Мінск» вы можаце пачуць, як крычыць «Відоплясоў».

Для тых, хто нічога не ведае пра «Воплі Відоплясова» (ці проста «ВВ») — невялічкая даведка. Гурт узнік у 1986 годзе ў Кіеве. Назву хлопцы ўзялі з рамана Дастаеўскага «Сяло Сцяпанчыкава і ягоныя жыхары». Ужо праз год «ВВ» перамог на I кіеўскім рок-фестывалі. Потым — паспяховыя гастролі па ўсім Савецкім Саюзе... А ў пачатку 90-х «ВВ» запрасілі на гастролі ў Францыю. Францыя настолькі спадабалася «Воплям», а «Воплі» — Францыі, што яны не змаглі развітацца некалькі гадоў запар. І цяпер «ВВ» гастралююць між Кіевам і Парыжам. Натуральна, што на шляху між Францыяй і Украінай хлопцы аднойчы выращылі завітаць да нас.

«Воплі Відоплясова» спяваюць пераважна па-ўкраінску, але ў рэпертуары ёсць і французскія, і рускія песні. Што ж датычыцца стылю, то яго можна вызначыць як фолк-панк.

Міхась КАРПОВІЧ

Даты і лёсы

17 красавіка

1928. У Беластоку пачаўся суд над 133 дзеячамі КПЗБ, КСМЗБ і левых прафсаюзаў.

1932. У Мінску быў заснаваны Цэнтральны батанічны сад.

1943. Нямецкія акупацыйныя ўлады пачалі ў Мінску аперацыю з цынічна-казачнай назвай «Чароўная флейта» (*Zauberflote*). На світанку горад быў ачэплены, паліцыя і салдаты прачэсвалі руіны і жылыя дамы, нікога з Мінска не выпускалі. На зборныя пункты для праверкі былі сагнаныя 52 тысячы чалавек. «Асобаў без пэўных заняткаў» вывезлі на працу ў Германію.

18 красавіка

1906. Землятрус у Сан-Францыска разбурыў 28.000 дамоў (514 кварталаў горада). Загінулі 450 чалавек. У той час там быў на гастролях Энрыка Каруза. Знакаміты італьянскі спявак выжыў, але вырашыў ніколі не вяртацца ў Сан-Францыска.

1918. Дэлегацыя Беларускай Народнай Рэспублікі адправіла з Кіева радыётэлеграмы ўрадам усіх еўрапейскіх краінаў і Савецкай Расіі з паведамленнем пра тое, што беларускі народ не прызнае тых пунктаў Брэсцкага міру, якія закранулі ягоныя тэрытарыяльныя інтарэсы.

19 красавіка

1795. Царскі ўрад прыняў рашэнне выслаць у аддаленыя гарнізоны імперыі 4.632 арыштаваных шэраговых удзельнікаў паўстання Касцюшкі.

1918. У Кіеве пачаліся перамовы пра мяжу БНР і УНР. Украінскі ўрад прызнаў права Беларусі на самавызначэнне, але вяртаць атрыманую па дамове з Германіяй тэрыторыю ад Бярэсця да Гомеля адмовіўся. На пачатку траўня гэтыя землі былі ўключаныя ў Палескую губерню Украіны.

1988. Кітайскае радыё ўпершыню пачало перадаваць заходнюю поп-музыку (да гэтага быў забаронены нават Глен Мілер). Зрэшты, асобныя кампазіцыі па-ранейшаму засталіся пад забаронай — у прыватнасці, хіт Чака Беры *Roll Over Beetoven* («Рок-н-рол вышэйшы за Бетховена»), бо ягоную назву палічылі зняважлівай для вялікага нямецкага кампазітара.

20 красавіка

1653. Кромвель разагнаў у Англіі апазіцыйны да яго парламент і ўсталяваў рэжым асабістай дыктатуры, які дожыўся 5 гадоў — аж да ягонай смерці.

1808. Нарадзіўся прэзідэнт, а затым імператар Францыі Напалеон III, пляменнік Банапарта. Скарумпаванасць ягонага рэжыму прывяла да сакрушальнай паразы ў вайне з Прусіяй і паўстання парыжскіх камунараў. У гэты дзень тыранаў нарадзіўся ў 1889 г. і Гітлер.

1929. У Італіі адкрылася першая сесія парламента, дэпутатамі якога былі ўжо выключна члены фашысцкай партыі.

Падрыхтаваў
Юрась БАРЫСЕВІЧ

СУБОТА

25 КРАСАВІКА

БТ
07.00 Доброе утро, Беларусь! **08.00, 13.00, 15.00, 17.45** Новости. **8.15** «Иисус из Назарета». Х/ф. 5-я с. **9.20** Здоровье. **9.45** Столица. **10.35** Компьютерный полигон. **11.00** Чемпионат Европы по греко-римской борьбе. **11.45** «Все нормально, мама!» **12.20** Мультфильм. **12.30** Вершина мира. **13.15** «Ассоль». Х/ф. **14.20** Телеспорт. **15.10** «Познай себя». **15.35** «Древо жизни». Телеочерк. **16.00** Футбол. Чемпионат Беларуси. «Локомотив-96» (Витебск) – «Днепр-Трансмаш» (Могилев). **18.00** Чемпионат Европы по греко-римской борьбе. **19.00** «Это моя работа». **19.30** «Просто двое». Телеочерк. **19.50** «Из достоверных источников». **20.05** «Карамболь». **20.40** Колыбельная. **21.00** Панорама. **21.55** «Мими-металлист, или Оскорбленная честь». Х/ф. **23.50** Видимо-невидимо. **00.50** Третий тайм. **01.10** Белорусский хит-парад. **01.25** Дневник чемпионата Европы по греко-римской борьбе.

ОРТ
07.00 «Легкая жизнь». Х/ф. **08.40** Лотто-Миллион. **08.45** Слово пастыря. **09.00, 13.10, 16.55** Новости. **09.10** Домашняя библиотека. **09.30** «Утренняя почта». **10.05** «Каламбур». **10.40** Смак. **11.00** Возвращение Третьяковки. **11.25** «ЖЗЛ». Ю.Яковлев. **11.55** Спектакль «На всякого мудреца довольно простоты». **15.00** «Цивилизация». **15.30** В мире животных. **16.10** Как это было. **17.15** КВН-ассорти. **17.35** Погода. **17.45** «Неисправимый лгун». Х/ф. **19.10** Джентльмен-шоу. **19.45** Спокойной ночи, малыши! **20.00** Время. **20.55** «Кавказский пленник». Х/ф. **22.55** «Семь» («Seven»). Х/ф. **01.10** Программа передач.

РОССИЯ
06.00 Утренний экспресс. **06.50** Утро крестьянина. **07.15** Прогноз погоды. **07.20** «Красная книга». **07.50** Мультфильмы. **08.30** «Позвоните Кузе!» **09.00** Вовремя. **09.30** Доброе утро, страна. **10.15** Почта РТР. **10.40** «У всех на устах». **11.10** «Чародей. Страна Великого Дракона». Х/ф. **12.05** Ищу тебя! **13.00, 19.00** Вести. **13.30** Люди и деньги. **14.00** Федерация. **14.50** «Арена». **15.55** Футбол. Чемпионат России. «Алания» (Владикавказ) – «Спартак» (Москва). **17.55** Моя семья. **19.35** «Аншлаг». **20.40** «Кавказская пленница, или Новые приключения Шурика». **22.10** Спортивная гимнастика. Чемпионат Европы. **23.10** «Почтальонша». Х/ф. **00.40** Прогноз погоды.

КУЛЬТУРА
09.00 Программа передач. **09.05** Окно в природу. **09.35** «Диапазон». **10.35** «Наобум». **11.05** «Бесприданница». Х/ф. **12.30** Ортодокс. **12.45** Волшебный чемодан. **13.00, 21.00** Новости культуры. **13.15** Петербургский гурмэ. **13.30** Спектакль «Насмешливое мое счастье». Ч.1-я. **15.00** Новости дня. Хроника человечества. **15.15** «Поэт в России больше, чем поэт». **15.40** «Волшебный замок». Д/ф. **16.10** «Вспышка». **16.30** «Личное дело». **17.00** Новости. **17.05** «2003». **17.10** «Блеф-клуб». **17.45** Спортивная гимнастика. Чемпионат Европы. **18.45** «Вокзал мечты». **19.25** Чудо-сказка. **19.40** «Ника, которая...» Д/ф. **20.25** «Кто там...» **20.55** Программа передач. **21.20** П.Доминго в Майами. **22.10** «Три тополя на Плющихе». Х/ф.

НТВ
07.00 «Летчики». Х/ф. **08.15** Мультфильмы. **08.30** «Возвращение на планету Обезьян». **09.00** Сегодня утром. **09.10** «Чистосердечное признание». **09.30** «Пойми меня». **10.00** «Зена – королева воинов». **10.45** От «Винта»! **11.00** «Рейтинг прессы». **11.30** «Золотой граммофон». **11.45** «Соломенная шляпка». Х/ф. **14.00** Свадьба. **14.30** Своя игра. **15.00** Сегодня днем. **15.15** Суд идет. **16.05** «Детектив Нэш Бриджес». Х/ф. **17.00** «Я и моя собака». **17.30** Герой дня без галстука. **18.00, 21.00** Сегодня вечером. **18.30** «Итого». **18.50** «Идеальный муж». Х/ф. **20.45** Куклы. **21.35** Намедни-80. **22.25** «Обьятые ужасом». Х/ф. 2-я с. **23.15** «Про это». **23.55** «Футбольный клуб» представляет чемпионат России. 5-й тур.

НТВ+
НАШЕ КИНО
09.00 «Алешкина любовь». **10.25** «Соломенная шляпка». 2 серии. **12.30** «Карусель на базарной площади». **13.55** «Курьер». **15.20** «Встреча на Эльбе». **17.00** «Двенадцатая ночь». **18.25** «Иван Васильевич меняет профессию». **19.55** «Из жизни отдыхающих». **21.15** «Криминальный квартет». **22.40** Завтра в программе.

МИР КИНО
09.30 Сегодня в программе. **09.35** «Доктор Элеонор Бромвелл». 10-я с. **10.30, 18.25** «Ночные ястребы». Д-13. **12.05** «Язык тела». Д-17. **13.45** «Двое в городе». Д-13. **15.20** «Мосты округа Мэдисон». **17.35** «Стэнли и его женщины». 3-я с. **20.05** К 70-летию премии «Оскар». Лучшие фильмы. Ч.1-я. **20.30** «Робин Гуд – мужчины в трико». Д-13. **22.10** «Филадельфия». Д-13. **00.10** «Французский связной».

СПОРТИВНЫЙ КАНАЛ
08.00 Новости. **08.15** Аэробика. **08.40** Уроки. **08.55** Футбол. Чемпионат Германии. **10.50** Новости. **11.00** «Щит и мяч». **11.30** Хоккей. Кубок Стэнли. 1/8 финала. **14.00** Новости. **14.15** Зимние экстремальные игры. **15.00** Баскетбол. Чемпионат НБА. **17.00** Журнал ФИФА. **17.30** Большой ринг. **18.45** Новости. **19.00** Программа передач. **19.05** Футбол. Чемпионат России. «Локомотив» – «Ротор». **21.00** «Мир паруса». **21.25** Футбол. Чемпионат Испании. **23.20** Новости. **23.50** Журнал ФИФА.

МУЗЫКА
ДЕНЬ РУССКОЙ МУЗЫКИ
07.00, 13.00, 19.00 Прогноз погоды. **07.05, 08.00, 09.00, 10.00, 11.00, 12.00, 13.05, 14.00, 15.00, 16.00, 17.00, 18.00, 20.00, 21.00, 22.00, 23.00, 00.00** Русский час. **19.05** «Русский час» с гостем в студии.

8-й КАНАЛ
15.00 Джойс Майер «Жизнь в слове». **15.30** Музыкальная программа. **16.00** «Геркулес – легендарное путешествие». Х/ф. **19.00** Мультфильм. **19.30** «Путь к жизни». **19.55** Видеотовары. **20.00** «Подставленный». Х/ф. 1-я ч. **21.30** Звезды остросюжетных фильмов. Мел Гибсон. **22.00** Худ. фильм.

НЯДЗЕЛЯ

26 КРАСАВІКА

БТ
07.00 Доброе утро, Беларусь! **08.00, 15.00** Новости. **08.15** «Иисус из Назарета». Х/ф. 6-я с. **09.35** «Земля кладов». **10.00** Туробъектив. **10.25** «Все нормально, мама!» **11.00** Чемпионат Европы по греко-римской борьбе. **11.40** Арсенал. **12.05** Белорусский дом. **12.35** «Дубровенская весна». **12.35** Окружающая среда. **13.25** «Чернобыль. Фантомы». Д/ф. **13.40** Олимп. **13.55** Сельчане. **14.20** Золотые ключи. **15.15** «Надежда». Видеофильм. **15.30** «От сердца к сердцу». Международная благотворительная акция в поддержку детей Чернобыля. **17.05** Земляки. **18.00** Чемпионат Европы по греко-римской борьбе. **19.00** Теленавигатор. **19.20** «Осколки биографии». Д/ф. **19.40** Колыбельная. **20.00** Резонанс. **20.50** Прогноз погоды. **21.05** Стадион. **21.30** «Душа моя Мария». Х/ф. **22.50** «Риск-версия». **23.20** Премьера песни. **23.35** «В джазе только девушки». **00.05** «Бархатный сезон». **00.35** Дневник чемпионата Европы по греко-римской борьбе.

ОРТ
06.50 «Исчезновение». Х/ф. **08.25, 15.40** «Дисней-клуб». **08.55** Спортлото. **09.00, 14.00** Новости. **09.10** «Непутевые заметки». **09.30** Пока все дома. **10.10** Утренняя звезда. **11.00** Служу России! **11.30** Играй, гармонь любимая! **12.00** Крестьянские ведомости. **12.30** «Подводная одиссея команды Кусто». **13.25** Смехопанорама. **14.20** Клуб путешественников. **15.05** Футбольное обозрение. **16.35** «Колесо истории». **17.20** «Белый попугай». **18.00** Погода. **18.10** «Женитьба Бальзаминова». Х/ф. **19.55** Киноафиша. **20.00** Время. **20.35** «Ника-98». **00.10** Программа передач.

РОССИЯ
06.00 Утренний экспресс. **06.50** Служу Отечеству! **07.15** Осторожно, модерн! **07.40** «Аншлаг». **08.35** Маски-шоу. **09.00** Сам себе режиссер. **09.25** Доброе утро, страна. **10.15** Русское лото. **10.55** «Чародей. Страна Великого Дракона». **11.50** «Там-там». **12.40** Мир книг с Л.Куравлевым. **13.00** Вести. **13.30** Пульс. **14.00** Парламентский час. **14.50** «Закон и порядок». **15.45** «Естественный отбор». Д/ф. **16.40** Прогноз погоды. **16.45** Совершенно секретно. **17.40** Старая квартира. **19.00** Зеркало. **20.00** Урмас Отт с Ириной Хакамадой. **21.00** «Уловка-22». **21.55** Вся Россия. **22.50** Прогноз погоды. **22.55** Спортивная гимнастика. Чемпионат Европы.

КУЛЬТУРА
09.00 Программа передач. **09.05** «Король-птица». Сказка. **09.30** Короче говоря. **09.50** «Марья-искусница». Х/ф. **11.10** «Старое танго». **11.40** Странствия и странники. **12.30** Консилиум. **13.00, 21.00** Новости культуры. **13.15** Спектакль «Насмешливое мое счастье». Ч.2-я. **14.25** Н.Петров. Фрагменты юбилея. **15.00** Новости дня. Хроника человечества. **15.15** Спортивная гимнастика. Чемпионат Европы. **16.15** Книжный кладезь. **16.30** «Положение вещей». Итоги новостей культуры. **17.00** Новости. **17.05** «2003». **17.15** «Парадоксы истории». **17.45** «Тихий вечер с...» **18.15** «Оазис». Д/ф. **19.15** Чудо-сказка. **19.30** «15-й подъезд». **20.00** Операция «Ю». **20.55** Программа передач. **21.20** Мгновенья мастерства. **21.50** «Любовник леди Чаттерлей». Х/ф. **23.25** Программа передач.

НТВ
07.00 «Подвиг разведчика». Х/ф. **08.30** «Возвращение на планету Обезьян». **09.00** Сегодня утром. **09.10** Полицейские будни. **09.30** «Пойми меня». **10.00** «Зена – королева воинов». **10.45** От «Винта»! **11.00** Большие деньги. **11.25** «Устами младенца». **12.00** «Подай на меня в суд». Х/ф. **13.45** Мультфильмы. **14.00** «Русский век». **14.30** «Криминальная Россия. Современные хроники». **15.00** Сегодня днем. **15.15** «Ключи от форта Байяр». **17.00** Итоги. Предисловие. **17.25** «Гавана». Х/ф. **20.00** Итоги. **21.00** «Дублер». Х/ф. **23.15** Итоги. Ночной разговор. **23.45** Итоги. Спорт. **00.15** «Байки из склепа».

НТВ+
НАШЕ КИНО
09.00 «Иван Васильевич меняет профессию». **10.35** «Криминальный квартет». **12.00** «В добрый час!» **13.35** «Мелодии Верийского квартала». **15.10** «Дворянское гнездо». **16.55** «Осенний каприз». **17.00** «Покровские ворота». 2 серии. **19.10** «Разорванный круг». **20.35** «Старший сын». 2 серии. **22.40** Завтра в программе.

МИР КИНО
09.30 Сегодня в программе. **09.35, 17.15** «Стэнли и его женщины». 3-я и 4-я с. **10.25** «Секрет моего успеха». Д-13. **12.10** «Французский связной». **13.50** «Робин Гуд – мужчины в трико». Д-13. **15.30** «Секрет моего успеха». Д-13. **18.10** «Неспящие в Сиэтле». Д-13. **19.50** К 70-летию премии «Оскар». Лучшие фильмы. Ч.2-я. **20.15** «Гудзонский ястреб». Д-17. **21.50** «Французский связной-2».

СПОРТИВНЫЙ КАНАЛ
08.00 Новости. **08.30** Аэробика. **08.55** «Футбольный клуб» представляет чемпионат России. **09.25** Power week. Неделя НХЛ. **10.15** Аэробика. **10.40** Новости. **10.55** Легкая атлетика. Лондонский марафон. **13.45** Новости. **14.00** Хоккей. Кубок России. **16.25** Шахматное обозрение. **16.55** Футбол. Чемпионат Италии. **18.50** Новости. **19.00** Программа передач. **19.05** Бой сильнейших боксеров-профессионалов. Рой Джонс – Вирджил Хилл. **22.05** Новости. **22.15** Баскетбольное обозрение НБА. **23.00** «Международный турнир по каратэ «Дайдо Джуку Каратэ до».

МУЗЫКА
ДЕНЬ ЗАРУБЕЖНОЙ МУЗЫКИ
07.00, 13.00, 19.00 Прогноз погоды. **07.05, 08.00, 09.00, 10.00, 11.00, 12.00, 13.05, 14.00, 15.00, 16.00, 17.00, 18.00, 19.05, 20.00, 22.00, 23.00, 00.00** Музыка из-за бугра. **21.00** Жизнь за бугром.

8-й КАНАЛ
15.00 Музыкальная программа. **15.30** Today. **16.00** «Неуловимые мстители». Х/ф. **17.15** «Один из всех». Д/ф. **18.00** Спорт-action. **18.30** Коллекция 8-го канала. Brian may. **19.30** «Принц и нищий». **19.55** Медицина и здоровье. **20.00** «Подставленный». Х/ф. 2-я ч. **21.30** Новости «К-видео». **22.00** Воскресный фильм.

© НАВІНЫ. Спасылка на газету НАВІНЫ абавязковая. Падпісны індэкс 63312 E-mail: edit@svaboda.minsk.by Пасведчанне аб рэгістрацыі № 996. Юрыдычны адрас рэдакцыі: г.Мінск, пр-т газеты «Известия», 8-173.
Надрукавана на паліграфічнай фабрыцы «Чырвоная зорка» ВПП імя Я.Коласа (220073 г.Мінск, 1-шы Загарадны завулак, 3) Заказ 1178 Нумар падпісаны ў друк 16.04.98 (15:00) Наклад — 21.730